

1 sreda, 28.08.2002.

2 [Otvorena sednica]

3 [Optuženi je ušao u sudnicu]

4 [Gđa svedok je ušla u sudnicu]

5 ... Početak u 09.03h

6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite.

7 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.

8 Izvolite sjesti.

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, sada je na Vama da
10 unakrsno ispitajte ovu svjedokinju. Imate uobičajenih 45 minuta ukoliko Vam
11 toliko bude potrebno.

12 GĐA SVEDOK: JACKY ROWLAND [nastavak]

13 [Gđa svedok odgovara putem prevodioca]

14 Unakrsno ispituje g. Milošević:

15 OPTUŽENI: Dobro, gospodine May. Pre nego što pređem na postavljanje
16 pitanja želim da pogledamo traku svedokinje koju sam i ja dobio - to je Vaša
17 traka. Dao sam je tehnicu. Molim da se pusti.

18 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Dobro, u redu. Pogledat ćemo traku.

19 [Gleda se video-snimak]

20 /nedostaje simultani prevod/
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

/nedostaje simultani prevod/

sreda, 28.08.2002.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 /nedostaje simultani prevod/

2

3

4

5

6 G. MILOŠEVIĆ:

7 P: Dobro to je... to je dovoljno. Naime, ova reportaža celovita, kao što
8 vidite, Vi ste je napravili krajem maja, koliko ja mogu da vidim, pošto i ovo u
9 Prištini ide posle događaja u Istoku. /?Je li/ tako?

10 O: Ja sam bila na Kosovu u drugoj polovici maja 1999.

11 P: Pitam Vas zato što ovo što dajete krajem maja i govorite o
12 normalizovanju života u Prištini. Kraj maja je maltene pred kraj rata, a ovde
13 slušamo već šest meseci svedoke koji govore o tome da u Prištini još od marta
14 meseca nekakva divlja srpska policija ide i ubija ljude.

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Do sada već morate znati da ovoj
16 svjedokinji ne možete iznositi tvrdnje koje su iznijeli drugi svjedoci. Ona za
17 to ne može znati. Vi nju možete pitati o tome što je ona čula i vidjela osobno.

18 Ako Vi želite njoj iznijeti tvrdnju da su tada stvari u Prištini bile
19 normalne, onda joj to recite tako direktno, a nemojte popunjavati komentarima.

20 OPTUŽENI: /prevod engleskog transkripta: "U redu"./

21 G. MILOŠEVIĆ:

22 P: Gospođice Rowland, na ovim Vašim snimcima ne vidi se nigde nikakva
23 policija koja puškama tera ljude u autobuse, deportuje ih, tuče, juri po

24

25

26

27

28

29

30

1 ulicama. Vidim da su ulice pune, je li tako? Kakav je Vaš utisak bio? Dakle, da
2 li je Vaš utisak isto ovakav kao što ga prikazujete u Vašoj reportaži?

3 Ljudi sede razgovaraju, šetaju ulicama. Neki putuju, neki čekaju da
4 dobiju nove pasoše. Je li tako ili ne?

5 O: Općenito govoreći, gospodine Miloševiću, ja mislim da ukoliko
6 policajci odluče da premlate ljude ili da ih istjeraju iz kuća, da to oni
7 sigurno neće učiniti pred televizijskim kamerama.

8 P: Vi u ovoj Vašoj reportaži upotrebljavate izraz "srpske vlasti".
9 Pretpostavljam da vlast na bilo kojoj teritoriji izražava vlada. Da li je Vama
10 poznato, s obzirom da ste tada bili u Prištini, da je Vlada Autonomne pokrajine
11 Kosova i Metohije - privremena vlada koju je imenovala Skupština Srbije - bila
12 sastavljena od Albanaca, Srba, Turaka, Muslimana, Roma, Egipćana, dakle, od svih
13 nacionalnosti koje žive na Kosovu i da su u toj vladi Srbi bili u manjini? Da li
14 je Vama poznata ta činjenica?

15 O: Pa, prvo i prvo, gospodine Miloševiću, mislim da se ne može zaista
16 reći da je Kosovo bila autonomna pokrajina godine 1999., zato jer ste Vi prije
17 nekoliko godina ukinuli takav status pokrajine.

18 P: Da se o tome ne raspravljamo; to što Vi nazivate ukidanjem piše u
19 Ustavu Srbije, a u Ustavu Srbije, tada kad Vi kažete da je pokrajina ukinuta,
20 piše da postoji Autonomna pokrajina Kosovo i Metohija i Autonomna pokrajina
21 Vojvodina kao oblici teritorijalne autonomije. A to što se objašnjava da je to

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ukinuto, to je sastavni deo ove... ove lažne tužbe. Ali da se sad vratimo... da
2 se vratimo na Istok.

3 Pošto je početak ove operacije koja se naziva, neadekvatno, suđenjem bio
4 prenošen, da li ste možda imali prilike...

5 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, dosta je takvih
6 komentara. Ili ćete Vi postavljati pravilna pitanja, ili ćemo Vas zaustaviti.
7 Imate li pitanja za ovu svjedokinju za razliku od iznošenja Vaših komentara?

8 OPTUŽENI: Gospodine May, imam pitanja.

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Onda ih postavite, i to ukratko. I tako
10 ćemo svi ovdje brže raditi.

11 OPTUŽENI: Pa, dali ste mi 45 minuta veoma velikodušno. Prema tome
12 pustite da ih iskoristim onako kako ja mislim da je potrebno.

13 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Zaustavit ćemo Vas ukoliko ne budete
14 ovdje postupali u skladu sa pravilima. To je veoma jednostavan koncept i Vi ga
15 dobro znate. Molim Vas da idete dalje.

16 G. MILOŠEVIĆ:

17 P: Da li ste imali prilike, gospođice Rowland, da vidite u tom prenosu
18 uvodno izlaganje ove lažne tužbe o događaju u zatvoru u Dubravi gde su srpske
19 vlasti okrivljene za no što ste Vi ustvari ovde snimili i videli i za posledice
20 vazdušnih udara NATO-a...

21 SUDIJA MAY: [simultani prevod] To nije stvar za ovu svjedokinju što je
22 optužba rekla. To nije za ovu svjedokinju. To nema nikakve veze s njom. Pitajte
23 je o tome što je ona čula i vidjela.

24 OPTUŽENI: Pa ona je verova... pa ja je pitam upravo da li je čula i
25
26
27
28
29
30

1 videla na svojoj televiziji u prenosu ono što je ovde ispričano o tom događaju o
2 kome ona daje svoju reportažu.

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gledajte, Vi sada ne ispituјete unakrsno.
4 Vi jednostavno držite govore. Ako ovu svјedokinju ne budete pitali o tome što je
5 ona osobno čula i vidjela, za razliku od iznošenja komentara optužbi, mi ćemo
6 Vas zaustaviti. Imate li pitanja za ovu svјedokinju? Pitanja ne o optužbi, nego
7 o njezinom iskazu?

8 OPTUŽENI: Kako da ne, gospodine May.

9 G. MILOŠEVIĆ:

10 P: U čemu je značaj, recite mi. Sad smo videli ovde na snimku, a vidim
11 da to komentarišete u svojoj izjavi o događaju u zatvoru u Istoku. U čemu je
12 značaj činjenice da ste videli jednog čoveka koji u civilnom odelu, verovatno
13 jednog policajca koji u civilnom odelu patrolira stazom zatvora i da ima pušku i
14 pištolj? U čemu je značaj te opaske i šta tu ima neprirodno?

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Jeste li shvatili pitanje?

16 GĐA SVEDOK: /prevod engleskog transkripta: "Ne baš."/

17 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Što mislite? Morate se jasnije izjasniti,
18 gospodine Miloševiću.

19 G. MILOŠEVIĆ:

20 P: Ovde se navodi kao nekakav dokaz da se tu nešto neregularno radi,
21 činjenica da jedan policajac koji patrolira stazom zatvora ima civilno odelo.
22 Kakve to ima veze? Pitam u čemu je značaj toga?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Dobro. Hajde da preformuliramo to pitanje
2 kako bi imalo smisla. Koliko je Vama poznato, da li je činjenica da je policajac
3 nosio civilnu odjeću, bila značajna? Pretpostavljam da je to onaj policajac koji
4 je nosio pušku i pištolj. Možete li Vi reći da li ste Vi tada u tome vidjeli
5 neko značenje ili ne?

6 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Ja nisam u poziciji da znam da li je taj
7 čovjek bio policajac ili ne. On je jednostavno bio čovjek obučen u civilnu
8 odjeću koji je nosio dva komada oružja.

9 G. MILOŠEVIĆ:

10 P: Kad ste napravili taj snimak - to je bilo tokom Vaše druge posete -
11 zatvor je već bio evakuisan, je l' tako?

12 O: Netočno. Izvještaj u kojem se vidi taj čovjek obučen u civilnu odjeću
13 kako nosi oružje je napravljen prilikom prve posjete zatvoru, u petak, 21. maja,
14 a ne tokom druge posjete.

15 P: Dobro, ali tokom druge posete, nije važno da li je to ili nešto drugo
16 što ste imali. Tokom druge posete, zatvor je već bio evakuisan, je l' tako?

17 O: Prilikom moje druge posjete zatvoru, zatvor je izgledao napušteno i
18 srpski zvaničnici u zatvoru rekli su nam da je zatvor evakuiran ranije tog dana.
19 A taj dan je, dakle, bio ponedjeljak, 24. maj 1999.

20 P: Videli smo na samom početku ove trake koja je maločas prikazana kako
21 beže snimatelji ekipe možda Vaše, možda drugih ekipa, ne znam ko je sve bio
22 tamo. Dakle, bombardovanje se ponovilo upravo u vreme dok ste Vi pravili

23

24

25

26

27

28

29

30

1 reportažu u zatvoru, je li tačno?

2 O: To je tačno.

3 P: Vi kažete da ste prilikom druge posete Videli da još uvek na zemlji,
4 na nekim mestima oko zatvora leže tela koja ste uočili i tokom prve posete.

5 Jesam Vas dobro shvatio?

6 O: To je bila moja pretpostavka da su barem neki od leševa, koje sam
7 vidjela kako leže na zemlji u zatvoru pokriveni dekama, bili isti leševi koje
8 sam zapazila prvog puta i da oni leže na istom mjestu. Ja, naravno, ne mogu
9 tačno sa sigurnošću reći da li su to bili novi leševi. To je bila moja
10 pretpostavka da su to bili leševi iz prvog bombardiranja koji su još uvijek
11 ležali na istom mjestu.

12 P: /?Da li Vam je/ poznato da je istraga koju je vodio nadležni istražni
13 sudija i tim nadležnog istražnog sudije Okružnog suda u Peći /Pejě/, bila zbog
14 bombardovanja prekidana i da je nekoliko dana sa malim prekidima ta istraga
15 trajala?

16 O: Pa treba imati na umu da sam ja vidjela istražnog suca tokom moje
17 druge posjete zatvoru i prema tome sve što mogu sa sigurnošću reći je to da je
18 taj čovjek posjetio zatvor barem dva puta. To su ta dva puta kad sam ga ja tamo
19 Vidjela i snimila.

20 P: Da. Dakle, pretpostavljate da, dok se ne završi istraga, bar onaj deo
21 koji ne prođe tim istražnog sudije, ostaje da stoji tako kako je zatečen u vreme
22 događaja, dakle, u vreme bombardovanja, kada se događaj desio. Da li Vam je palo
23 na pamet da to što ste videli, da u istom položaju su neki leševi od pre
24 nekoliko dana, je to zato što sudija još uvek nije obradio određene tačke u

25

26

27

28

29

30

1 svojoj istrazi, određena mesta, određene pojedince i tako dalje? Ili je to može
2 da bude iz bilo kog drugog razloga? Da li je logično da to tako bude dok traje
3 istraga?

4 O: Pa, strogo govoreći o tome kako bi se trebala odvijati istraga, onda
5 bi se moglo reći da bi bilo sasvim neprikladno da sudac i njegova ekipa dozvole
6 grupi međunarodnih novinara da trčkaraju okolo po zatvoru. Normalno, kad se vodi
7 istraga, policajci obično žele lice mjesta zadržati netaknutim. Prema tome, sama
8 činjenica da su oni nama dozvolili da okolo idemo sa kamerama i da možda
9 uništimo neke od dokaza meni sugerira da oni očito nisu slijedili normalnu
10 proceduru koja bi se obično trebala slijediti, ukoliko je to lice mjesta pod
11 policijskom istragom.

12 P: Pa lice mesta je, kao što smo mogli da ustanovimo , nekoliko dana
13 bilo pod istragom. Da li Vi njima zamerate što su Vam dozvolili da uđete i
14 snimate i vidite o čemu se radi i da na taj način ometete istragu?

15 O: Pa zar je zaista važno da li to meni smeta ili ne?

16 P: Pa vidim da upućujete kritičke primedbe čak i na činjenicu da su Vas
17 pustili da dođete da snimate.

18 Molim Vas recite mi je li ovo Vaš članak. Ovde piše: [simultani prevod]
19 "Utorak, 18. maj 1999. Obavljeno u 21.23h griničko vrijeme. Jacky Rowland iz
20 Prištine."

21 [na B/H/S-u] /nečujno/ će mi reći i pitaću Vas nešto u vezi s tim.
22 [simultani prevod] "Mnoge raseljene izbjeglice, kosovski Albanci..."

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Prije nego što to učinite, prvo da
2 ustanovimo otkuda je taj članak i da li ga svedokinja prepoznaje. Gdje ste ga
3 dobili, gospodine Miloševiću?

4 OPTUŽENI: Ja upravo želim da ustanovim da li ga svedokinja prepoznaje, a
5 ovo pročitam...

6 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gdje je to bilo objavljeno? Moramo imati
7 neku predodžbu o tome o čemu se tu radi, da li ona to može prepoznati ili ne.

8 OPTUŽENI: Niste pažljivo slušali. Upravo sam rekao, utorak, 18. maj
9 1999., publikovano u 21.23h...

10 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Vi, gospodine Miloševiću, bi trebali
11 slušati moje pitanje. U kojoj publikaciji se taj članak pojavio?

12 OPTUŽENI: Ukoliko ja razumem, gospođica Rowland je novinarka BBC-a,
13 dakle, on se pojavio na BBC-u, pa je ja pitam je li to njen članak. I sad joj ga
14 čitam. A Vi možete... [govornici govore istovremeno]

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Znači, Vi kažete, ako sam dobro shvatio,
16 da je to bilo na BBC-ovom internet *web siteu*?

17 OPTUŽENI: Ovo je publikovano, gospodine, May, to znači pušteno na BBC-u
18 18. maja 1999. godine. Ja imam tekst, pa hoću da je pitam - nemam traku - i
19 upravo hoću to da ustanovim.

20 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Dobro.

21 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Samo trenutak. Samo trenutak. Molim Vas
22 da pročitate to polako. Imajte na umu prevodioce.

23 OPTUŽENI: [simultani prevod] Jacky Rowland u Prištini na Kosovu. "Mnogi
24 raseljeni kosovski Albanci - izbjeglice, smjestili su se u drugim dijelovima

25

26

27

28

29

30

1 Kosova, i to, kako kažu izvještaji, bez zastrašivanja od strane srpskih snaga
2 sigurnosti. Ovi primjeri su u jasnom kontrastu sa stalnim izvještajima od
3 izbjeglica koje dolaze u Makedoniju i Albaniju o teškim kršenjima ljudskih prava
4 na Kosovu. U selu Štavlje /?Stavalj/, u sjevernom Kosovu, stotine mladih
5 Albanaca, mladića, mogu se vidjeti kako hodaju okolo ili sjede na travi. Na
6 početku kampanje bombardiranja NATO pakta, izbjeglice su napustile svoje domove
7 u regionu Podujeva /**Podujevë**/. Policija je bila južno od Prištine gdje je nekima
8 od njih dozvoljeno da ostanu, a zatim, prema iskazima izbjeglica, policija je
9 otvorila koridor za njih kako bi ponovo mogli krenuti prema sjeveru. Neki od
10 njih su došli da se odmore u Švetlju /?Svetlje/. Izbjeglice kažu da su ih snage
11 sigurnosti ostavile na miru iako su oni očito pobornici Oslobođilačke vojske
12 Kosova.

13 'Policajci ovamo dolaze samo da bi nam prodavali cigarete', kažu oni. U
14 međuvremenu, na jugu, nismo mogli pronaći nikakve dokaze o desecima hiljada
15 izbjeglica za koje NATO kaže da ih snage sigurnosti drže blizini Uroševca
16 /Ferizaj/. Jedan kosovski Albanac rekao nam je da je sa svojim konjem i kolima
17 išao u grad svakoga dana i da na tom području nije vidio veliki broj izbjeglica.
18 On i njegova obitelj i dalje žive u tom selu, a Srbi žive u susjednom selu. Ove
19 priče su u velikom proturječju sa svjedočenjima o masakrima koje smo čuli od
20 mnogih izbjeglica koje dolaze u Makedoniju i Albaniju i sugeriraju daleko
21 složeniju sliku pokreta izbjeglica na Kosovu i ponašanja snaga sigurnosti."

22 /?Je li/ to Vaš članak, gospođo Rowland?
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ja ne mogu potvrditi sve, riječ po riječ. Ja ne znam kako to Vi
2 radite, gospodine Miloševiću, ali ja se ne mogu sjetiti točno što sam radila u
3 utorak, 18. maja u 21.23h po griničkom vremenu. Međutim, ja shvaćam što Vi
4 želite reći time. Hvala Vam što ste to pročitali na Sudu jer mislim da to
5 predstavlja dobar primjer načina na koji je BBC objektivan, pravičan i
6 nepristran i ima senzibilitet da javlja o jednom sukobu koji je bio izuzetno
7 kompliciran.

8 P: Ali je li ovo Vaš članak?

9 O: Kao što sam rekla, ja prepoznajem dijelove, ali sada se ne mogu
10 zakleti da je svaka riječ u tom članku točna i moja. To sam već rekla. Jer Vi
11 sada mene pitate o nečemu što sam ja napisala prije više od tri godine. Da sam
12 ja to sama našla na BBC-ovom *web siteu*, onda bih se ja mogla zakleti da je to
13 tô. Ali budući da Vi to sada meni tu prvi puta čitate, ne možete očekivati od
14 mene da se ja sjetim svake riječi koju sam napisala.

15 P: /prevod engleskog transkripta: "Daćemo Vam to da pogledate, tako da
16 možete da ga vidite."/

17 O: Pa dobro, kao što sam rekla, da, ja prepoznajem taj članak u cjelini
18 i kažem da sam ponosna na njega zato jer mislim da on pokazuje da je BBC
19 nepristran i objektivan i da uvijek želi ispričati sve strane neke priče i
20 opisati i kompleksno situaciju. Hvala Vam na publicitetu za BBC.

21 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Neka svjedokinja pogleda članak.

22 G. MILOŠEVIĆ:

23 P: Gospođice Rowland, to što ponekad kažete i nešto što je tačno ne
24
25
26
27
28
29
30

1 znači da BBC sve što obaveštava govori tačno. A možda ste Vi izuzetak? Tko zna?

2 O: Da li je to bilo pitanje, gospodine Miloševiću? A sad nisam čula
3 pitanje, samo sam čula Vašu izjavu.

4 P: Evo dobili ste, pogledajte članak.

5 O: Kao što sam rekla, taj mi se članak čini poznatim. Čini mi se
6 poznatim. Ali pazite, protekle su tri i pol godine. Da, to izgleda kao moj
7 članak, to ja sada mogu reći, ali ne mogu sad 100% reći da je svaka riječ u tome
8 članku moja. Međutim, to izgleda kao moj članak, da.

9 P: Dobro, Vi ste... Vi ste, dakle, bili u... na Kosovu. Nešto od toga
10 ste napisali u tom članku, nešto od toga ste dali u ovim izveštajima koje druga
11 strana nije prikazala, ali su na trakama koje ste Vi slali. Da li smatrate da
12 je, evo na primer... Da li smatrate da, na primer, u tom slučaju u kome ste Vi
13 bili svedok u zatvoru u Dubravi, da li smatrate da je agresor tu izvršio zločin
14 bombardovanjem zatvora u kome ste sami rekli da ima 1.000 zatvorenika?

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Mišljenje svedokinje o ovome, čak i ako
16 ga ima, je irelevantno. To je nešto što ćemo mi morati da ustanovimo, tačnije,
17 šta se desilo u zatvoru "Dubrava". Svedokinja može da opiše šta je ona videla i
18 čula, ali zaključci koji će se izvesti iz toga su na Sudskom veću.

19 OPTUŽENI: Pa ona je videla zatvor u Dubravi, gospodine May. Ja je zato
20 pitam da li ocenjuje da je bombardovanje zatvora zločin.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] To pitanje je irelevantno.
2 OPTUŽENI: Dobro, gospodine, May.
3 G. MILOŠEVIĆ:
4 P: Recite mi, molim Vas, malopre ste pomenuli da ste bili u drugoj
5 polovini maja na Kosovu, je l' to jedino vreme koje ste proveli u Jugoslaviji.
6 O: Gospodine Miloševiću, ja imam čast da posedujem novinarsku
7 legitimaciju koju je potpisao Vaš savezni sekretar za informaciju, gospodin
8 Goran Matić. Ja sam bila dopisnik BBC-a iz Beograda od oktobra 1998. do januara
9 2001. i posetila sam Kosovo mnogo puta.
10 P: A recite mi, u vreme tih Vaših poseta, mnogobrojnih, kako kažete, od
11 koga ste dobijali informacije na tim lokacijama koje ste posećivali.
12 O: Da li sad govorimo konkretno o vremenu koje sam ja provela na Kosovu
13 tokom bombardovanja NATO-a ili bilo kojoj mojoj poseti između 1998. i januara
14 2001?
15 P: /prevod engleskog transkripta: "Tokom celog vremena, Vaša iskustva."/
16 O: Veliki broj ljudi...
17 P: /prevod engleskog transkripta: "Sve vreme, vrlo dobro."/
18 O: Veliki broj ljudi, gospodine Miloševiću, novinari kontaktiraju svakog
19 dana najraznije /sic/ ljude, seljake, žene, muškarce, radnike, ... isto kao i
20 savezne i druge ministre. Nas u BBC-u interesuje šta misle i obični ljudi isto
21 koliko i šta misle ministri i drugi zvaničnici.
22 P: Recite mi da li ste se po Kosovu bezbedno kretali.
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Zavisilo je od konkretnog perioda. Bilo je trenutaka na Kosovu u
2 jesen 1998. godine i proleće 1999., kada je bilo sukoba između srpskih snaga
3 policije i vojske i OVK /UČK/ i kada nije bilo baš najbezbednije za novinare da
4 se kreću po toj teritoriji.

5 P: A da li su Vam vlasti omogućili da se krećete gdegod ste želeli ili
6 su Vas sprečavale da idete i pravite svoje izveštaje? Da li ste imali jednu
7 slobodu kretanja koja... koju očekuje novinar?

8 O: Tokom prvog dela konflikta imali smo dosta veliku slobodu kretanja.
9 Međutim, moram reći da u danima i poslednjim nedeljama pre bombardovanja NATO-a,
10 naša sloboda da se krećemo po Kosovu je bila vrlo ograničena od strane srpske
11 policije i jugoslovenske vojske.

12 P: A da li ste izveštavali o stradanju srpskog i drugog nealbanskog
13 stanovništva i Albanaca koji su ubijani od strane UČK? Da li ste o tome
14 izveštavali?

15 O: Sigurno, gospodine Miloševiću. Kao što ste i sami videli, mi imamo
16 objektivno, izbalansirano i pošteno izveštavanje.

17 P: Postoji jedna srpska narodna poslovice koja kaže "jedna lasta ne čini
18 proleće". Zato nemojte da generalizujete ovaj objektivni izveštaj sa
19 izveštavanjem BBC-a.

20 A da li ste izveštavali o terorističkim napadima UČK?

21 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da li biste hteli da date svoj komentar o
22 tome, gospođice Rowland? Komentar o tome da jedna lasta ne čini proleće prema
23
24
25
26
27
28
29
30

1 srpskoj poslovlci i da prokomentarišete sugestiju da pokušavate da
2 generalizujete stvari na osnovu jednog objektivnog izveštaja.

3 GĐA SVEDOKINJA: Ne razumem pitanje.

4 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ono šta vam je ustvrdio optuženi je
5 sledeće: da BBC nije obavezno objektivn. To što postoji jedan objektivni
6 izveštaj, ne znači da BBC uopšte nepristrasno i objektivno izveštava.

7 O: Ja se veoma ponosim svojim izveštajima iz bivše Jugoslavije, iz
8 Bosne, Makedonije i Savezne Republike Jugoslavije, kakva je ona bila tada,
9 uključujući Srbiju i pokrajinu Kosovo. I ja mislim da svako ko me je poznao u
10 Jugoslaviji u to vreme, uključujući Srbe na Kosovu, može reći da sam ja bila
11 jedna od najpoštenijih i najobjektivnijih reportera koje su oni poznavali.

12 Na primer, nekoliko dana pre bombardovanja NATO-a, pre nego što je ono
13 počelo, pojavio se jedan izveštaj na radiju koji je objavljen u dnevnom programu
14 Radia 4 BBC-a gde sam se ja bavila pitanjem satanizacije Srba. I u svom
15 izveštaju uzela sam intervju od najraznijih ljudi među Srbima, o tome šta oni
16 misle.

17 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospođice Rowland, koliko ja vidim,
18 ovde se ne osporava Vaša lična objektivnost. Naprotiv, pita se da li Vaša lična
19 objektivnost može da se protumači kao uopšte objektivnost kompanije za koju
20 radite, BBC?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA SVEDOK: Pod A, ne znam koliko to ima značaja, ali, pod B, vrlo mi je
2 drago što mogu da kažem da BBC ima možda najbolju reputaciju i najbolje
3 izveštavanje u smislu objektivnosti u celom svetu. I htela bih da kažem da tokom
4 kampanje bombardovanja NATO-a, gospodine Miloševiću, kao što odlično znate,
5 britanska vlada je veoma oštro kritikovala izveštavanje BBC-a, i mislim da su
6 nas u jednom trenutku optužili da smo, zapravo, beogradska kompanija, a ne
7 britanska. Oni su smatrali da mi imamo previše simpatija za jugoslovensko
8 stanovište. Tako da mislim da je sve to zaista neki dokaz, ukoliko je potreban
9 dokaz, da je BBC izuzetno objektivna i odgovorna javna kompanija.

10 G. MILOŠEVIĆ:

11 P: Pa Vi ste rekli da se ponosite svojim izveštajima. Što se tiče ovoga
12 koji smo ovde videli, imate osnova za to, nesumnjivo. To Vam se mora priznati.
13 Druge, na žalost, nisam gledao.

14 A recite da li ste izveštavali, osim ovoga u Istoku, o drugim
15 posledicama NATO bombardovanja. Da li ste, na primer, obilazili mesta i gradove
16 širom Jugoslavije koje je bombardovao NATO, civilne ciljeve, bolnice, škole,
17 autobuse, vozove u pokretu, kolone civila, ljude na mostovima? Da li ste
18 izveštavali o svemu tome, gospodice Rowland?

19 O: Jesam, i ja lično i moje kolege. Treba da kažem da su u to vreme u
20 Jugoslaviji bilo tri izveštača iz BBC-a: John Simpson, Michael Williams i ja.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Nas troje smo široko izveštavali o najrazličitijim objektima koji su pogođeni
2 NATO bombama. Da.

3 P: /prevod engleskog transkripta: "Rekli ste"/ u svojoj izjavi da ste
4 davali mnogo više izveštaja i snimali mnogo više materijala od onoga što je
5 emitovano. Da li mislite da je u izboru onoga šta je emitovano umanjena
6 objektivnost onoga šta ste izveštavali i snimali?

7 O: Ja lično vrlo sumnjam u to. Moram reći da nije kameraman BBC-a snimao
8 sve to, već jedan snimatelj iz Televizije "Antena". Srpske vlasti su bile
9 raspoloženije prema grčkim novinarima na Kosovu u to vreme nego prema drugim
10 novinarima i ja sam pomalo bila izuzetak utom smislu. Sa tehničke tačke
11 gledišta, tehnički materijal su snimali Grci, onda su nam ljubazno davali taj
12 materijal i ja bih onda ozvučila traku koja bi bila odvežena autom do makedonske
13 granice gde su naši novinari preuzimali traku sa druge strane granice. Tako da
14 smo imali video-traku i dodatno ozvučavanje i to bi sve montirao neko u Skoplju,
15 u Makedoniji.

16 P: Vi navodite u svojoj izjavi da ste u nekoliko navrata dobijali
17 informacije od, kako Vi kažete, "srpskog" medija-centra u Prištini koji Vam je
18 bio poznat kao nezavisan medijski izvor. To govorite na drugoj strani Vaše
19 izjave. Pretpostavljam da sećate. Da li Vam je taj medija centar davao tačne
20 informacije?

21 O: Ja sam imala veliko poštovanje za srpski medija-centar, mada ga ja
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tako ne zovem. Ja ga zovem medija-centar. Mislim da je taj pridev "srpski" samo
2 unosi zabunu /kako je prevedeno/.

3 Njime je rukovodio gospodin Dragan Urošević ili Radovan Urošević /?Miki
4 Mihajlović i g. Radovan Urošević/ i mislim da je on odlično radio na
5 prikupljanju i proveravanju informacija, tako da su informacija koju smo
6 dobijali od njih uglavnom bila tačna, ali nije uvek bila potpuna. Oni su sve
7 radili što su mogli da provere tačnost neke informacije sa svojim izvorima u
8 Vojsci Jugoslavije i MUP-u, ali ja ne bih mogla da se obraćam medija-centru da
9 tražim informacije o stvarima koje su se dešavale na albanskoj strani, na strani
10 kosovskih Albanaca. Morali bismo da se obratimo drugim izvorima uključujući KIT
11 /?KIC/, što je Kosovski informacijski centar, i drugim izvorima.

12 P: /prevod engleskog transkripta: "U redu. Vratimo se"/ na ovaj zatvor.
13 Da li znate da su u samom zatvoru pre bombardovanja i, dakle, za vreme tog
14 događaja, nije nalazila nikakva vojna jedinica ili naoružanje i da nijedan vojni
15 objekat nije bio stacioniran, niti jedinica u zatvoru i oko zatvora? Da li Vam
16 je to poznato?

17 O: Gospodine Miloševiću, ja stvarno nisam mogla da znam kakva je bila
18 situacija u zatvoru pre moje posete zbog toga što sam prvi put uopšte čula za
19 zatvor u Dubravi u Istoku onda kada smo otišli tamo tog petka, 21. maja 1999.
20 godine.

21 P: A da li je Vama bilo jasno da je reč o civilnom objektu, s obzirom da
22 je gađan zatvor?

23 O: Ja stvarno nemam načina da znam u koje je svrhe zatvor korišćen u to
24 vreme.

25

26

27

28

29

30

1 P: U koje svrhe zatvor može biti korišćen nego kao zatvor?

2 SUDIJA MAY: [simultani prevod] To je pitanje o kom se može raspravljati.

3 G. MILOŠEVIĆ:

4 P: A da li ste... da li ste videli tada ili su Vas informisali da je
5 prilikom bombardovanja poginuo i zamenik upravnika zatvora, inače Albanac, da su
6 teško povređeni bili neki stražari, stražarke, radnici zatvora i tako dalje, kao
7 i... kao i zatvorenici? Da li ste o tome obavešteni tada?

8 O: Jesam i to sam uključila usvoj izveštaj za radio koji sam podnela tog
9 petka, 21. maja 1999. To možete naći na internetu. Takođe su mi rekli službenici
10 zatvora da su od bombardovanja NATO-a poginuli i zatvorenici i stražari i drugi
11 službenici zatvora.

12 P: A da li kod Vas, gospođice Rowland, postoji neka sumnja da su ti
13 zatvorenici poginuli od NATO bombi? U vezi s tvrdnjom da su poginuli od NATO
14 bombi? Da li postoji neka sumnja kod Vas da su mogli poginuti od nečeg drugog?

15 O: Ako govorimo o mojoj drugoj poseti, 24. maja 1999., imam prilično
16 jake sumnje o tome da su baš svi zatvorenici poginuli od NATO bombardovanja.

17 P: Nisam Vas dobro razumeo. Nema sumnje, dakle, da su poginuli od NATO
18 bombardovanja ili imate sumnju?

19 O: Ovo potonje.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Na čemu zasnivate sumnju da su mogli od nečega drugog poginuti nego
2 od bombardovanja? Posle bombardovanja vidite mrtve ljude, od čega su drugo mogli
3 poginuti?

4 O: Verujem da su neki od njih zaista poginuli od NATO bombi. Međutim, po
5 mojoj oceni, neki od njih možda i nisu poginuli od bombi, a to kažem zbog
6 izgleda leševa. Ako neko pogine od bombe, ja bih očekivala da se na lešu vide
7 neke povrede koje se uklapaju s takvim načinom smrti. Na primer, ja sad gledam
8 Vas, vidim da imate dve ruke, vidim Vaše crte lica, vidim da Vaše telo nije
9 povređeno. Kad bi Vas udarila bomba, nedaj bože, mogla bih na Vašem telu da
10 primetim znake da ste zaista na taj način bili povređeni, da je to bio uzrok
11 smrti. A oni leševi koje sam videla u drugom izveštaju, prilikom druge posete -
12 a ti leševi čak i nisu prikazani u drugom izveštaju - to su tela koja su se
13 nalazila u toj sobi, sobi koja zapravo nije bila uopšte oštećena od
14 bombardovanja. Tako da vrlo sumnjam da su ti zatvorenici poginuli od
15 bombardovanja.

16 P: Pa to su ih prikupili. To je nesumnjivo. A da li je Vama poznato da
17 najveći deo prilikom bombardovanja pogine od tih takozvanih *blast* povreda koje
18 uopšte ne raskomadaju ljude, ne odvoje im ruke, noge, glave, i tako dalje, nego
19 jednostavno dođe do smrti zbog takvog udara?

20 O: Tela u toj sobi, koliko se sećam, ja bih bar očekivala da ih je
21 udario neki komad betona ili tako nešto, pretpostavljam da bi bili pokriveni
22 prašinom ili krečom sa zidova. To nije bio slučaj. Ja nisam sudski medicinar, ja

23
24
25
26
27
28
29
30

1 sam novinar, i ja sam zaključila kao jedan posmatrač koji nije stručnjak da to
2 nije uzrok njihove smrti.

3 P: Da li ste upoznati sa činjenicom koja stoji u... u zvaničnom
4 izveštaju upravo tog istražnog sudije s kojim ste Vi razgovarali da su iz
5 ruševina izvučena 93 leša? Doduše, taj izveštaj je završen nakon Vaše... nakon
6 Vaše druge posete, kol'ko ja se sećam po tim datumima - juče smo to gledali -
7 ali u njemu piše da su iz ruševina izvučena 93 leša iz zatvora.

8 O: Ja ne znam za taj izveštaj i moram reći da su me Vaše vlasti izbacile
9 sa teritorije Jugoslavije nekoliko dana pošto sam taj izveštaj podnela.

10 P: A da li biste hteli da ga pogledate... Ja sam juče dao fotografije,
11 ne sve fotografije zatvora, nego samo fotografije na kojima su poginuli
12 zatvorenici slikani u zatvoru posle bombardovanja. Da ih pogleda gospođica
13 Rowland?

14 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Pokažite svedokinji fotografije,
15 gospodine Miloševiću. Međutim, Vaše vreme je skoro isteklo. Svedokinja može
16 pogledati fotografije i možete s tim uvezi postaviti onda par pitanja.

17 Da, izvolite. Što želite da pitate svedokinju u uvezi s tim?

18 P: /prevod engleskog transkripta: "Da li zapažate"/ da niko tu nije
19 raskomadani, ali da su ljudi očigledno poginuli u bombardovanju?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Rekla bih da su neki od njih u prilično lošem stanju. Ovaj čovek,
2 konkretno, meni izgleda raskomadani.

3 P: A da li je tačno da ste utvrdili prilikom Vaše druge posete da je
4 zatvor bio gotovo spravnjen sa zemljom?

5 O: Nije bio spravnjen sa zemljom. Ne treba preterivati. Zgrade su još
6 uvek stajale na svom mestu. Međutim, nesumnjivo, bombardovanje je bilo jako i
7 oštećenja na zgradama su bila velika.

8 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Iskoristili ste i više vremena nego što
9 ste imali. Imate pravo na još jedno pitanje.

10 G. MILOŠEVIĆ:

11 P: Dobro. Da li znate da su organi vlasti nastavili uviđaj i 25-og i da
12 je u nastavku izvršeno i fotografisanje i skiciranje lica mesta, i snimanje
13 video-kamerom i spoljašnji pregled postradalih od strane lekara, hirurga bolnice
14 u Peći i otisci prstiju i ostale kriminalne radnje i da se sve to nalazi u
15 dokumentaciji Okružnog suda u Peći?

16 O: Ne znam. Nisu mi poznati detalji te istrage jer, kao što sam rekla,
17 gospodine Miloševiću, Vaše vlasti su, na žalost, odlučile da me izbace odmah
18 pošto sam podnela taj izveštaj. Da nije tako bilo, ja bih vrlo rado izveštavala
19 o daljem toku istrage.

20 SUDIJA MAY: [simultani prevod] U redu. Sada ste stvarno iskoristili
21 svoje vreme. Da li *amicus* imaju neka pitanja?

22 G. TAPUŠKOVIĆ: Hvala, časne sudije.

23 Ispituje g. Tapušковиć:

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Samo nekoliko pitanja, gospođice Rowland. Gledajući ono što ste
2 snimili, nisam video na snimcima da ima tenkova ili topova, bilo u zatvoru, bilo
3 pred zatvorom. Da li je bilo topova, bilo pred zatvorom ili tenkova ili u
4 zatvorskoj površini?

5 O: Ne sećam se da je bilo tenkova unutar zatvorskog kruga ili izvan
6 njega, bar onih dana kada sam ja bila tamo. Ne sećam se da ih je bilo.

7 P: Pred zatvorom... da... oštećenih, uništenih ili čitavih? Da li ste
8 videli to i da li bi to snimili da ste videli to?

9 O: Kao što sam rekla, ne sećam se da li sam videla neke tenkove ili ne.
10 Prošlo je tri i po godine. Na onom snimku nismo videli nikakve tenkove. Ali žao
11 mi je, stvarno se ne sećam.

12 P: Hvala. Interesuje me - možda niste videli sve - zid koji je okružavao
13 /sic/ zatvor. Da li je na nekom mestu bio oštećen, i ako možete da kažete, ako
14 ste videli, koliko?

15 O: Pa videli smo slike i na fotografijama i na snimcima. Jedan deo zida
16 oko zatvora je bio veoma oštećen. Falilo je otprilike dva ili tri metra tog zida
17 koji je raznela eksplozija, i bio je jedan krater u zemlji od te eksplozije.

18 P: I još samo ovo što ste rekli u svojoj izjavi i što se nalazi na
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 trećoj stranici engles...engleske verzije. Vi ste rekli ovde da ste drugi put
2 kada ste došli videli otprilike 44 tela ljudi koji su izgubili život i da su ona
3 uglavnom bila pokrivena ćebadima. To znači da Vi niste mogli da videti tela
4 njihova. Da li je tako?

5 O: Tako je. To je tačno, da. Kao što sam objasnila u svojoj izjavi, mi
6 nismo imali puno vremena da se krećemo po zatvoru i da pregledamo pojedinačna
7 tela. Ja sam samo brojala ona tela koja su bila pokrivena ćebadima.

8 PREVODILAC: Mikrofon uključite, molim Vas.

9 G. TAPUŠKOVIĆ:

10 P: /nečujno/ ... da je u jednoj zgradi bilo na gomili 25 leševa...
11 leševa, je li tako? I potom ste dodali: "Tela su izgledala cela, to jest nisu
12 izgledala razneta eksplozijom. Dakle, na njihovom telu nije bilo nikakvih
13 spoljnih povreda? Da li je tako?

14 O: Koliko sam ja mogla da Vidim, da. To je tačno, da, koliko sam ja
15 mogla da Vidim.

16 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospođice Rowland.

17 Da, nema problema. Vi ste rekli da imate jake sumnje u vezi s time da li
18 su svi leševi ubijeni tokom bombardiranja. Međutim, Vi to niste izneli u Vašoj
19 izjavi. Zašto? Jer to je jedan dosta važan aspekt.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: O kojoj izjavi govorite?

2 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Govorim o izjavi koju ste dali
3 Tužilaštvu ovoga suda.

4 O: Pa mislim da sam rekla nešto slično. Samo trenutak.

5 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Spomenuli ste da su ti leševi možda
6 donešeni u tu prostoriju, ali Vi niste govorili o tome da li su oni izgubili
7 život od bombe ili ne.

8 O: Da, to nije tu. Pa ja samo mogu samo reći da, kada je riječ o mojim
9 televizijskim izveštajima u to vrijeme, da sam ja samo mogla postaviti tada niz
10 pitanja. Nije bilo jasno kako su ti ljudi izgubili život. Moram da Vam reći da
11 su nas srpske vlasti u to vrijeme cenzurirale i bez obzira na to što sam jako
12 dobro pazila što govorim, dva dana kasnije su me ipak protjerali iz zemlje.

13 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Možete li nam reći nešto više o Vašem
14 protjerivanju? Zašto je došlo do toga? Da li je to bilo zbog ovog izvještaja?

15 O: Pa oni mi nikada nisu davali razloge zašto me protjeruju iako su me
16 više puta protjerali. Obično vam ne daju razloge. Jednostavno odete u Odjel za
17 strance u policiji da obnovite vizu, a to je bio komplicirani postupak koji je
18 trebalo raditi svakoga tjedna. Onda bi vam rekli da se Vaša viza neće produžiti
19 i da imate 24 sata da napustite zemlju. To se dogodilo više puta.

20 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da li ste u jednom trenutku, u nekoj
21 kasnijoj fazi čuli za masakr koji se, kako se tvrdi, dogodio između Vaše dvije
22 posjete zatvoru u Dubravi?

23 O: Čula sam za to kasnije. Mislim da je to bilo u avgustu 1999. Tada sam
24
25
26
27
28
29
30

1 se vratila u Beograd i jugoslovenske vlasti zaključile su da je prikladno da se
2 vratim i nastavim raditi u Beogradu. Čula sam za to, a više mojih kolega su sa
3 mnom stupili u kontakt. To su ljudi koji su bili na Kosovu u to vrijeme, dakle,
4 nakon što su snage NATO pakta počele ulaziti na Kosovo nakon povlačenja
5 jugoslavenske vojske i policije. I izvjestan broj mojih kolega je sa mnom stupio
6 u kontakt da mi kažu nešto o tim plitkim grobnicama koje su pronađene, o tome da
7 je u toku istraga. I tražili su od mene da im kažem čega se točno sjećam iz
8 mojih posjeta zatvoru "Dubrava" u maju, baš kao što to sada ovdje radim.

9 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Jeste li Vi onda o tome napravili neki
10 izvještaj?

11 O: Mislite u augustu?

12 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

13 O: Ne, nisam. Jedna od mojih koleginica, Ola Gerin, je to napravila. Ona
14 je bila jedna od novinarki koja je bila na Kosovu u augustu 1999. Ja sam tada
15 bila u Beogradu i taj sam period provela u drugim dijelovima Srbije, ne u
16 pokrajini Kosovo.

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Recite nam Vaše mišljenje, odnosno
18 procjenu o tome što se dogodilo uvezi sa tim masakrom za koji se tvrdi da se
19 dogodio.

20 O: Pa ja nemam dovoljno podataka da to zaista učinim. Bojim se da mogu
21 govoriti samo o onome šta sam vidjela u zatvoru "Dubrava", a to sam već prilično
22 detaljno opisala.

23 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

24 G. NICE: Imam nekoliko pitanja za Vas.

25 Dodatno ispituje g. Nice:

26 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

27

28

29

30

1 P: Čovjek u zelenoj civilnoj odjeći sa kalašnjikovom i pištoljem u prvom
2 Vašem izveštaju; da li su njega drugi ljudi koji su bili u zatvoru, a koji su
3 nosili uniformu na bilo koji način ometali?

4 O: Ja moram reći da se uopće ne sjećam gdje se taj čovjek kretao. Ja sam
5 ga snimila, ali se uopće ne sjećam što je on radio.

6 P: Optuženi je sa Vama govorio o jednom izvještaju za koji se kaže da je
7 Vaš i kojeg ste Vi djelomično prepoznali, i Vi tamo spominjete svedočenja o
8 masakrima koje su dali izbeglice u Makedoniji i Albaniji. Jeste li Vi osobno
9 razgovarali sa tim izbjeglicama?

10 O: Nisam bila u stanju razgovarati sa izbjeglicama u Makedoniji i
11 Albaniji zato jer sam ja bila na Kosovu i drugim dijelovima Srbije. Međutim,
12 mnogo mojih kolega u BBC-u veoma detaljno su razgovarali sa tim preživjelim i
13 mislim da svi veoma dobro znaju te televizijske izvještaje.

14 P: Vi ste opisali medijski centar, rekli ste kako je on bio nezavisan i
15 rekli ste da ste: Ako ste željeli informacije o Albancima, morali ići nekamo
16 drugamo. Recite da li je taj medijski centar bio na neki način vezan za jednu
17 stranu.

18 O: Bilo je sasvim jasno da gospoda Miki Mihajlović i Radovan Urošević da
19 su oni tamo da prezentiraju i obrane svoje stavove i poglede, i da obrane
20 poziciju srpskog naroda. Naravno, oni jesu imali svoj stav, međutim, ja sam
21 smatrala da su oni svoj posao obavljali na pravičan i iskren način.

22 P: Mišljenje koje ste Vi ovde danas dali o leševima koje ste vidjeli na
23 hrpi, za razliku od onih leševa koje ste vidjeli ranije, da li je to mišljenje
24 koje ste uvijek imali?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, uvek sam imala to mišljenje, od trenutka kada sam ih vidjela.

2 P: Sudac Kwon Vas je pitao nešto o Vašoj izjavi. Vi ste smatrali da je
3 njegovo pitanje, pitanje koje se odnosi na Vaš izvještaj. Možda Vas je on pitao
4 nešto o Vašim snimkama. Dobro, to sad nije važno.

5 Vi ste, znači, u toj izjavi iznijeli sve činjenice koje ste našli: to da
6 su tijela netaknuta i da se čini da nisu poginula u eksploziji. Da li je to bila
7 činjenična izjava?

8 O: Namjera je bila da to bude izjava o objektivno promotrenim
9 činjenicama, a ne da to budu moji laički zaključci.

10 P: I to Vas je optuženi pitao i danas.

11 O: Da.

12 P: Jeste li na tim leševima vidjeli bilo što bi indiciralo da su oni
13 izgubili život u bombardiranju?

14 O: Ja jesam vidjela i toga se jako dobro sjećam, to me jako uznemirilo,
15 činjenica da su zbog nekog razloga njihove hlače bile spuštene sve do gležnjeva
16 i da se vidio njihov donji veš. To je bilo jako čudno i prilično uznemiravajuće.

17 P: Hvala.

18 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospođice Rowland, time je Vaše
19 svjedočenje završeno. Hvala Vam što ste došli svjedočiti na Međunarodni sud.
20 Sada možete ići.

21 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Hvala.

22 SUDIJA MAY: [simultani prevod] A sljedeće, neka administrativna
23 pitanja.

24

25

26

27

28

29

30

1 [Gđa svedok se povlači]

2 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Dvije stvari. Prvo, sljedeći svjedok,
3 gospođa Imeraj.

4 Ona svjedoči o novoj temi i zbog toga ona treba svjedočiti uživo. Ali,
5 naravno, imajući u vidu okolnosti, to mora učiniti na jedan prikladan način.

6 G. NICE: [simultani prevod] Ja ću to učiniti na način za koji smatram da
7 je prikladan. Mislim da će biti u redu da ja postavljam sugestivna pitanja o
8 onim temama o kojima to mogu.

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da.

10 G. NICE: [simultani prevod] Moram reći da postoji i video-snimka tih
11 mrtvaca i da trebamo imati u vidu da optuženi negira da se sve to uopće
12 dogodilo. I mi imamo video snimku te obitelji. To je jedan prilično
13 uznemiravajući video snimak. Svjedokinja je taj snimak vidjela i ona želi da ga
14 i Vi vidite. Mi ćemo ga prikazati na kraju i to u jednoj skraćenoj formi. Jedan
15 od naših istražitelja će biti u tehničkoj kabini i on će uputiti naše tehničare
16 koji se dijelovi mogu preskočiti ukoliko Vi to prihvaćate.

17 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da. Druga stvar se tiče izvještaja o
18 zdravlju optuženog koji smo primili. Nadam se da je taj izveštaj vidjela i
19 Optužba i strane u sudnici. Izvještaj je zaveden u spis. Međutim, smatram da je
20 prikladno da se sada osvrnem na to.

21 Dobili smo kardiološki izvještaj o visokom krvnom tlaku optuženog.
22 Doktor savjetuje da se optuženome omoguće dovoljni periodi za odmaranje i da to
23 bude uključeno u sudski proces i to zbog visokog krvnog tlaka. Doktor preporuča

24

25

26

27

28

29

30

1 četiri uzastopna dana odmora svaka dva tjedna suđenja. Taj savjet, smatramo,
2 treba poslušati; ne doslovce, nego duh tog savjeta. Ovog tjedna ćemo razmotriti
3 to pitanje i ustanoviti odgovarajući program koji će, u onoj mjeri u kojoj je to
4 moguće, maksimalno moguće inkorporirati ovaj savjet.

5 Mi ćemo, dakle, zasjedati ovog i sljedećeg tjedna, i trećeg tjedna
6 ukoliko to bude potrebno kako bismo pokušali završiti ovaj dio izvođenja dokaza
7 Optužbe. I razmotriti ćemo da li će biti potrebno napraviti pauzu tokom trećeg
8 tjedna.

9 I mi, i strane u postupku trebaju razmotriti ukupni učinak ovoga na
10 cijelo ovo suđenje i napredak koji se može očekivati u suđenju.

11 Izvolite.

12 G. NICE [simultani prevod]: Časni Sude, dozvolite mi da odgovorim. Ako
13 su moji proračuni točni i ukoliko preostali svjedoci zauzmu manje, a ne više
14 vremena ovog tjedna - možda sam previše optimističan - ali ipak moj proračun je
15 da možda onda nećemo ni trebati treći tjedan. Naravno, postojat će još neki
16 preostali svjedoci, neka preostala neriješena pitanja i ja ću vam do početka
17 sljedećeg tjedna pripremiti jedan pisani dokument u kom će biti opisana
18 situacija sa svim preostalim svjedocima. Nešto će tu možda biti *ex parte*, ali
19 dobro, vidjet ćemo kako će to ići.

20 Prema tome, ja sam optimističan i smatram da ćemo možda moći završiti do
21 petka sljedeći tjedan.

22 A sada, mogu li pozvati gospođu Imeraj?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da.

2 OPTUŽENI: /nečujno/ reagujem na ovo na ovo šta smo upravo čuli.

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da, izvolite, kratko.

4 OPTUŽENI: Pa, sasvim kratko. Prvo, želim da još jednom naglasim, nikakve
5 preglede nisam tražio i uopšte od Vas ništa nisam tražio. To je jedno. Drugo, u
6 vezi sa ovim što kaže gospodin Nice, šta ću ja da osporavam i šta neću, on to ne
7 zna.

8 Juče je gospodin Nice ovde objašnjavao kako ja osporavam da li je neko
9 mrtav. Ne radi se o tome da se osporava da li je neko mrtav, nego se osporava
10 kako je taj što je mrtav postao mrtav.

11 A ja osporavam i tvrdim i to svako može da vidi i da zna u Jugoslaviji, i
12 sigurno zna, da ne postoji nijedan oficir, niti jedinica vojske i policije koja
13 bi izvršila streljanje. Dakle, osporavam streljanje. A da li je neko poginuo u
14 ratu, i ko je napravio neki popis nekih mrtvih...

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Dobro, dobro. Ovo nije prilika da se
16 iznosi Vaša obrana na ovakav način. Vi ste nam rekli što ste htjeli. Molim Vas
17 da imate na umu za ovu sljedeću svjedokinju okolnosti o kojima će ona govoriti i
18 molim Vas da to uzmete u obzir kada budete unakrsno ispitivanje kada je budete
19 unakrsno ispitivali.

20 A sada pozovite svjedokinju.

21 OPTUŽENI: /prevod engleskog transkripta: "Što se tiče sledeće
22 svedokinje,"/ želim da stavim jedan načelan prigovor za koji zahtevam niti

23

24

25

26

27

28

29

30

1 tražim, niti molim, niti šta, nego zahtevam da stavite tačku na tu praksu:
2 Sinoć, oko šest sati uveče, ili u neko tako vreme, moj saradnik,
3 gospodin Ognjanović, pozvan je telefonom da bude upoznat da za tu svjedokinju
4 postoji dodatak, ispravka njenog svedočenja i to - evo je, ta ispravka - 18
5 tačaka ispravke njenog svedočenja koje mi se daju na dan njenog svedočenja. Ja
6 uopšte ne tražim da Vi odložite saslušanje te svedokinje, ali zahtevam da
7 stavite tačku na takvu praksu ove druge strane jer je to nedopustivo. Ona je
8 dala izjavu 9. maja 1999. godine, a oni meni daju ispravku jutros, jer u toku
9 noći svakako moj saradnik ne može da dođe u zatvor da mi donese... da mi donese
10 te ispravke. A ispravke se odnose na... na suštinske pro.../nečujno/.

11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Dobro, hajde da razjasnimo tu situaciju.
12 O čemu se tu radi, gospodine Nice?

13 G. NICE: [simultani prevod] Optuženi je dobio dodatak koji je napravljen
14 nakon brifinga ove svedokinje. Alternativa tome je da ona svjedoči o tome bez
15 prethodne obavijesti optuženome, kao što se to dešava u većini suđenja, jer se
16 tu radi o detaljima. Ovdje se radi o pokušaju Optužbe da pomogne optuženom i da
17 mu unaprijed pruži obavijest o nekim detaljima koje treba ispraviti. To je naša
18 politika ovdje u Tužilaštvu od samog početka suđenja, a karakterizacija
19 optuženog je potpuno neprikladna, ekstravagantna i potpuno bez temelja. Taj je
20 dodatak smišljen da bude od pomoći njemu i Vama.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] U redu. Hajde da saslušamo svjedokinju.

2 G. NICE: [simultani prevod] Dok svjedokinja dolazi, pogledajte atlas,
3 strana 5. Najbolje je da to stavimo na grafoskop. Mi se tu nećemo baviti
4 detaljima, ali dakle Padalište /Padalishtë/ se vidi na stranici broj 5, u bloku
5 L12.

6 [Gđa svedok je ušla u sudnicu]

7 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Molim svjedokinju da pročita svečanu
8 izjavu.

9 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Svečano izjavljujem da ću govoriti
10 istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

11 GĐA SVEDOK: LJIRIJE IMERAJ /LIRIJE IMERAJ/

12 [Gđa svedok odgovara putem prevodioca]

13 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite sjesti.

14 Ispituje g. Nice:

15 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

16 P: Recite nam, molim Vas, Vaše puno ime i prezime. A molim da se ovo
17 stavi na grafoskop kako bi novinari eventualno mogli pravilno spelovati ime.

18 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Moje ime je Ljirije Imeraj.

19 G. NICE: [simultani prevod] Gospođo Imeraj, Vi ste živeli u Padalištu?

20 O: Da.

21 P: I to sa mužem, svekrvom i devetoro dece?

22 O: Da.

23 P: Ja ne želim da sada ulazimo u detalje. Ja ću Vam možda postaviti neka
24 pitanja o tome nešto kasnije, ali recite nam sada možete li nam reći kako se
25 promijenio život Albanaca u Vašem dijelu Kosova u godini 1998.

26

27

28

29

30

- 1 O: Albanci su na Kosovu imali težak život. Srbi su nas progonili,
2 ubijali, tukli. Svašta nam se dešavalo.
- 3 P: Da li su u Vašem dijelu Padališta postavljene barikade na putevima?
4 O: Postavili su kontrolne punktove na brdu Rakošu /Rakosh/, u Crkolezu
5 /Cërkolez/, Banji /Baja/, na svim mjestima.
- 6 P: Jeste li Vi napustili Vašu kuću tokom jednog perioda godine 1998?
7 O: Da.
- 8 P: U kojim mjesecima?
9 O: U augustu.
- 10 P: A vratili ste se?
11 O: U novembru.
- 12 P: Idemo sada dalje. Da li su vas i dalje napadali i ometali između
13 novembra i proljeća 1999?
14 O: Da, mnogo njih.
- 15 P: Šta se konkretno dogodilo na Staru godinu, prelazu između 1998. i
16 1999?
17 O: Godine 1999., bilo je mnogo pucnjave, granata. Nikada nismo mogli
18 izaći u dvorište, čak niti na livadu. Morali smo svi ostati unutra, u podrumu.
19 To je sve došlo od Srba.
- 20 P: Idemo sada na godinu 1999., odnosno konkretno na mart 1999. Da li se
21 sjećate da je 25. marta 1999. došlo do napada iz zraka?
22 O: Molim?
- 23 P: Da li se sećate da je 25. marta došlo do napada iz zraka?
24
25
26
27
28
29
30

- 1 O: To je bilo godine 1998., ne 1999.
- 2 P: Kojeg je to bilo datuma?
- 3 O: Ne sjećam se., To mora da je bilo negdje u augustu 1998., jer je tada
- 4 Padalište granatirano.
- 5 P: Iz čega je Padalište tada bilo granatirano iz zraka?
- 6 O: Iz aviona, iz bombardera, srpskog bombardera. Te su snage krenule iz
- 7 Prizrena i zatim bombardirale Padalište.
- 8 PREVODILAC: Ispravka: iz zatvora.
- 9 G. NICE: [simultani prevod]
- 10 P: O kojem zatvoru govorite?
- 11 O: Zatvor "Dubrava".
- 12 P: Vidimo na karti da se Padalište nalazi relativno blizu zatvoru
- 13 "Dubrava"?
- 14 O: Tako je.
- 15 P: U redu je. Idemo sada na 27. mart 1999.
- 16 O: U stvari, 26-og.
- 17 P: Jeste li toga dana bili kod kuće u području Padališta koje nosi isto
- 18 ime kao i Vaša obitelj, Imeraj?
- 19 O: Da. svi smo bili kod kuće, cijela obitelj.
- 20 P: Da li ste primijetili srpske snage i ako jeste, kada i gdje?
- 21 O: Srpske snage došle su ujutro. Mi ih nismo primijetili sve dok nisu
- 22 opkolili našu kuću. Kada smo ih vidjeli, bili su na udaljenosti od 50 metara i
- 23 počeli su pucati. Mi smo probudili naše četvero male djece i odveli ih iza kuće
- 24 kako bi pobjegli. Oni su nas gledali i počeli su pucati u djecu. Ardijana
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 /Ardiana/ je poginula na licu mjesta, a Afrim, kome je bilo pet godina, je pao.
2 Ja sam otišla da vidim što se dogodilo djeci. Vidjela sam da je Ardijana mrtva,
3 otišla sam do Afrima i rekla mu: "Idi unutra." I...

4 PREVODILAC: Prevodioci mole svjedokinju da uspori.

5 G. NICE: [simultani prevod]

6 P: Gospođo Imeraj, molim Vas lijepo da malo sporije govorite. Dozvolite
7 mi isto tako da prekinem Vašu priču na ovom mjestu kako bismo dobili nešto više
8 detalja. Čuli smo da su mnoge kuće kosovskih Albanaca sagrađene na takav način
9 da se nalaze unutar imanja okruženog relativno visokim zidom. Da li je Vaša kuća
10 bila unutar jednog imanja i ako jeste, da li je bila okružena zidom?

11 O: Ne. Naša kuća nije bila okružena zidom. Niti jedna kuća u Imeraju
12 nije bila okružena zidom.

13 P: Koliko je kuća bilo u tom dijelu Padališta koje se zove Imeraj?

14 O: Tamo je bilo 18 kuća u području Imeraj.

15 P: Vojnici koji su prišli Vašoj kući, jesu li došli s jedne strane, ili
16 sa svih strana?

17 O: Došli su sa tri strane.

18 P: Ovo što ste nam dosada rekli o tome kako je pucano na djecu, recite,
19 prije nego što je na njih pucano, da li su vojnici koji su pucali bilo što rekli
20 što ste Vi mogli čuti.

21 O: Nakon što su ušli u dvorište, mogla sam ih čuti. Bili su samo 50
22 metara daleko.

23 P: Jesu li oni nešto rekli prije nego što su ustrijelili Vašu djecu?

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Nakon što su ubili Ardijan, došli su do kuće i rekli: "Ruke u vis!
2 Cijela Vaša obitelj će umrijeti sada! Cijela obitelj Beke."
- 3 P: Vi ste rekli da se obitelj zove Beke. To je?
4 O: To je moj muž.
- 5 P: Zaustavimo se onda ovdje na trenutak. Recite nam nešto o Vašem mužu.
6 Koji je bio njegov posao?
7 O: On je bio učitelj, nastavnik.
8 P: Gdje je predavao?
9 O: Predavao je u Uču /Uçë/, Lečinu /Leqine/, Rakošu /Rakosh/i Sušici
10 /Sushice/, a prije 20 godina i u Bukošu /Bukosh/.
- 11 P: A što je predavao?
12 O: Matematiku i fiziku.
13 P: Da li je on predavao u školama za djecu kosovskih Albanaca?
14 O: Da.
15 P: Ti vojnici koji su rekli da će cijela obitelj Vašeg muža umrijeti,
16 jesu li to bili vojnici koje ste Vi mogli prepoznati i jeste li prepoznali
17 nekoga tko je došao sa njime?
18 O: Oni su bili u grupi i ja sam tada bila jako prestrašena. Nisam ih
19 zaista mogla pojedinačno identificirati jer sam bila u jednom užasnom stanju. Tu
20 su bila moja djeca, moj muž, moja kuća i ja nisam jednostavno mogla shvatiti što
21 se dešava.
- 22 P: U trenutku kad su prvi puta pucali na Vašu decu, što su, odnosno da
23 li su Vaša djeca učinila nešto što je moglo prouzrokovati to da u njih pucaju?
24 O: Jedini razlog za to je to što su bili Albanci, ništa drugo.
25 P: Što su oni točno radili kada su ustrijeljeni? Da li su bili izvan
26
27
28
29
30

1 kuće?

2 O: U trenutku kada su ustrijeljeni, četvoro manje djece je bilo u
3 dvorištu. Drugi su spavali. Ja sam otkrila jednog, rekla im: "Ustanite!" I oni
4 su se ustali, mi smo izašli.

5 P: A ti koji su bili vani, što su radili? Jesu li stajali na mjestu,
6 jesu li se kretali prema kući ili od kuće? Što su oni radili?

7 O: Moj mlađi sin se igrao kao što to djeca već i rade u dvorištu.

8 P: Nakon te prve pucnjave oni su došli do kuće. Što ste onda Vi učinili?
9 Rekli ste da ste probudili jedno dijete. Molim Vas da nastavite Vaš iskaz tu.

10 O: Probudila sam polovicu djece. Druga polovica igrala se vani. Ja sam
11 im rekla da prijeđu iza kuće i da pobjegnu, da pobjegnu od masakra. Ja sam ušla
12 u kuću, probudila ih, a oni su iza mojih leđa ubili moju kćer i mog sina.

13 P: I zatim?

14 O: Zatim su djeca izašla u dvorište i ranjeni su na leđima i u vratu. I
15 jedno dijete je ranjeno na dva mjesta. Ja sam ranjena na dva mjesta, moja suknja
16 je bila poderana na dva mjesta. A onda su došli vojnici i pucali iz automatskog
17 oružja unutar kuće. Djeca su pala na zemlju. Oni su ušli, sve su izbacili izvan
18 kuće. Mojem sinu je bilo 15 godina. Ja sam ga sakrila i nikada ga više nisam
19 vidjela. On se krio ispod kreveta.

20 Ja sam bila iza kuće i vidjela sam kada su nožem krenuli na mog muža.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Tada sam izgubila kontrolu i ne znam kako i čime su ga ubili.

2 P: Znači, rekli ste da ste izašli iz kuće i da ste bili na stražnjoj
3 strani, iza kuće. Jeste li se Vi sami uspjeli na neki način sakriti i kako?

4 O: Bila sam iza kuće.

5 P: Jeste li se sakrili iza nečega ili u nečemu?

6 O: Bila sam iza kuće. Kuća je bila ispred mene, ja sam bila iza.

7 P: A kako to da Vi niste bili napadnuti, da Vas nitko nije vidio? Vi ste
8 znači bili samo iza kuće, na otvorenom. Jeste li se krili iza nečega ili u
9 nečemu?

10 O: Pa ja sam ih jedva vidjela. Jer ja nisam izašla da se krijem, ja sam
11 izašla da zaštitim svoju djecu. Preživjela sam čistom srećom.

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Nice, kada bude prikladno?

13 G. NICE: [simultani prevod] Pa sada je prikladan trenutak.

14 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospođo Imeraj, sada ćemo napraviti pauzu
15 od 20 minuta. Molim Vas da se vratite ovamo nakon te pauze kako biste nastavili
16 sa svojim svjedočenjem. Isto tako, molim Vas da imate na umu da tokom pauze ne
17 smijete sa ni kim razgovarati o svjedočenju dok se ono ne privede kraju. To se
18 odnosi na pripadnike tima Optužbe. Sada idemo na pauzu.

19 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

20 ... Početak pauze u 10.33h

21 ... Sednica nastavljena u 10.58h

22 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

23 Izvolite sestti.

24 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Nice.

25 G. NICE: [simultani prevod]

26 P: Gospođo, hteo bih da završimo priču o tome šta se dogodilo sa
27
28
29
30

1 članovima Vaše porodice. Možda bi bilo zgodnije da Vi ispričate to svojim
2 rečima, a ja ću Vam postaviti dodatna pitanja ako budu potrebni dodatni detalji.

3 Objasnili ste da zbog svega što ste videli, bili ste u stanju šoka. Ali
4 da li možete reći ukratko šta se desilo sa Vašom decom i sa Vašim mužem i kako
5 ste konačno napustili kuću?

6 O: Srpska policija je ušla. Deca i muž su mi bili u podrumu. Njih su
7 silom izveli napolje i ubili ih. Ubili su šestoro dece, mog muža i moju svekrvu.

8 P: Kako su ih ubili? Da li su ih ubili vatrenim oružjem ili na neki
9 drugi način?

10 O: Već sam rekla da nisam bila u stanju da vidim kako su oni ubijeni,
11 ali sam videla kako padaju na zemlju posle tog masakra.

12 P: Da li ste čuli pucnjavu taj prvi put kada su pucali na Ardijanu?

13 O: Da.

14 P: Da li je to bio jedan pucanj ili pojedinačni pucnjevi, ili rafalna
15 vatra, ili se ne sećate?

16 O: Bilo je puno rafala. Oni su neprekidno pucali, možda pola sata. Bilo
17 je puno rafala za to vreme.

18 P: Kad ste napustili kuću i kako ste je napustili?

19 O: Ja sam se nalazila iza kuće. Povala sam sa sobom ćerku i otišla sam
20 malo više da vidim šta se desilo sa ostalim članovima porodice Imeraj. Pozvala
21 sam Nazmija. On je bio ranjen i zvao me je da mu pomognem. Ja sam mu rekla: "Ne
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 mogu ti pomoći. Ja sam ovde sa Arlindom." Ona je jedina koja je preživela. Cela
2 moja porodica je bila pobijena. Ja sam bila u kritičnom stanju psihički. Okupila
3 sam se zajedno sa nekim drugim članovima šire porodice Imeraj kod potoka i malo
4 kasnije, Albana i Ferida /Feride/, koje su takođe preživjele, su nam se
5 pridružile.

6 P: Hteo bih da se zaustavimo malo kod načina na koji je ubijena Vaša
7 porodica, da nam kažete neke stvari malo detaljnije. Ti vojnici ili ljudi koji
8 su došli i ovo učinili, da li su imali uniforme na sebi i ako jesu, kakve?

9 O: To su bili i vojnici i pripadnici paravojnih formacija i policajci.
10 Nisam mogla čak ni da ih izbrojim, toliko ih je bilo.

11 P: Da li ste primetili nešto u vezi uniformi, možda neke oznake na
12 kapama ili na ramenima ili na rukavima?

13 O: Jedan je nosio crnu maramu oko glave, a drugi su imali maskirne kape.
14 Imali su oznake srpske vojske i policije na kapama i na rukavima.

15 P: Pre svega, da li ste Vi prepoznali neke od njih? Da li su Vam bila
16 poznata ta lica?

17 O: Lica sam prepoznala, ali nisam mogla da se setim kako se zovu ti
18 ljudi. Mi smo bili okruženi njihovim kontrolnim punktovima.

19 P: Odakle se sećate tih lica? Gde se sećate da ste viđali te ljude
20 ranije?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazne stranice 9054-9060 umetnute radi usklađivanja numeracije stranica.

- 1 O: Iz Crkoleza.
- 2 P: Šta su oni radili u Crkolezu kad ste ih viđali?
- 3 O: Jedan Srbin koga su zvali Trajko je sve vreme dolazio iz Crkoleza i
4 naše imanje je bilo odmah pored njegovog. On je bio naš komšija sve to vreme.
- 5 P: On je jedan od tih ljudi koje ste videli?
- 6 O: Možete li ponoviti?
- 7 P: Da li ste i tog svog komšiju videli tom prilikom? Da li je on bio
8 među tim ljudima?
- 9 O: Oni su bili iz Crkoleza.
- 10 P: Već ste nam pomenuli nešto o tome što je izrečeno tom prilikom, o
11 tome da će cela porodica Vašeg muža biti pobijena? Da li ste to sami čuli ili
12 Vam je neko ispričao?
- 13 O: Ja sam sama čula.
- 14 P: Da li su Vam deca koja su preživela nešto još ispričala o tome šta su
15 im govorili tokom tog ubijanja?
- 16 O: Da. Rekli su im da su im rekli: "Izađite! Izađite ovamo. Zašto ne
17 želite da živite u Srbiji? Zašto ste tražili NATO?"
- 18 P: Ko vam je to ispričao?
- 19 O: Arben i Albana.
- 20 P: Kada ste krenuli prema potoku, za koliko dece ste znali da je
21 preživelo?
- 22 O: Samo Arlinda, jer nju sam držala za ruku.
- 23 P: A kasnije ste saznali da je preživelo još dvoje. Je li tako?
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 O: Da, Arben i Albana. Ubrzo posle toga Albana je izašla iz kuće. Ona je
2 jedna od preživelih, zajedno sa mojom dvadesetjednogodišnjom ćerkom Feridom
3 /Feride/. Videla sam je na rastojanju od 20 metara kada se približavala tom
4 mestu gde smo se mi nalazili i ja sam u tom momentu povikala, zvala sam je,
5 pitala sam: "Albana, šta se desilo? Ispričaj mi šta se desilo." A ona je rekla:
6 "Sve su ih pobili, mama, sve su ih pobili. A Arben je još uvek pod krevetom."
7 Tad sam se vratila u kuću koja je gorela. Htela sam da vidim svojim očima šta se
8 desilo sinu. Tad sam mislila da su možda i njega ubili. Zato sam htela odem kući
9 i da proverim.

10 Međutim, moje dve ćerke su me odvukle na drugu stranu. Molile su me i
11 kumile da ne idem u kuću zbog toga što i mene mogu ubiti. I komšije mi nisu dale
12 takođe da se vratim tamo.

13 Otprilike dva sata kasnije kada su već zapalili kuću, policajci su
14 pokušavali da provere da li ima još nekog živog u kući. Međutim, Arbena nisu
15 primetili. Arben je krenuo kasnije u pravcu potoka i oni su ispalili dva metka
16 za njim, međutim, nisu ga pogodili. Kada je stigao do nas, pitao me je: "Je li
17 neko od naše porodice još uvek živ?" A ja sam mu odgovorila: "Da, ja i tvoje dve
18 sestre." I tako je četvoro članova naše porodice preživelo taj pokolj. Nisu
19 uspeli da nas zbrišu sa lica zemlje.

20 P: Možemo li sada da čujemo imena vaše dece koja su poginula tada i
21 koliko su bili stari otprilike?

22 O: Arijeta, 17 godina stara; Albana, 13 godina; Ferida,
23 19 godina; Afrim, dve godine star i Albana, 11 godina.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Čini mi se da je Albana preživela zbog toga što je Ferida pala na nju
2 i na taj način je zaštitila. Da li je tako?

3 O: Jeste.

4 P: Vi ste, znači, krenuli prema potoku. Ali pre nego što dođemo do toga,
5 hteo bih da pitam sledeće: iako vaša kuća nije bila na onom klasičnom imanju
6 okruženom visokom ogradom, da li je uz vašu kuću bila jedna zgrada za goste u
7 okviru tog imanja?

8 O: Da.

9 P: Kasnije ću objasniti zbog čega sam ovo pitao. Kasnije, kod potoka,
10 koliko je bilo ljudi iz šire porodice Imeraj koja je živela u Padalištu?

11 O: Oko 13. Kada smo se svi okupili, ostali smo tamo par sati.

12 P: A da li je tamo bilo i nekih leševa u tom potoku?

13 O: Kada smo krenuli da hodamo naviše uz potok, videli smo mnogo mrtvih.
14 Među njima je bila i Đelfidani Imeraj /Gjylfidan Imeraj/, oko 70 /?15/ godina
15 stara. Oči su joj bile iskopane. Ona je vrištala i umrla je dva časa kasnije.
16 Rab Imeraj /Rabë imeraj/ je /?ranjena, imala/ je tri rane od metka. /?živela/ je
17 još tri dana posle toga, pre nego što je /?umrla/. A takođe je bio i jedan naš
18 rođak /kako je prevedeno/, koji je takođe bio ranjen, kome su odsečeni prsti i
19 prsti na nogama. Bilo je mnogo ranjenih.

20 P: Rekli ste nam već da je Mona Imerej bila 72 godine stara.

21 O: Da.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Zatim još jedan član porodice Imeraj, Musa /Mus Imeraj/, star 55
2 godina, zatim Rab Imeraj o /?kojoj/ ste nam govorili već. Zatim Nazmija Imeraj
3 /Nazmije Imeraj/ koja je bila ranjena. Čini mi se da ste je videli.

4 O: Takođe sam videla i druge. Da li treba da Vam kažem imena svih njih?

5 P: Ne, ne. Već imamo dovoljno detalja o tome. Dok ste se kretali uz
6 potok, da li su se pojavili srpski policajci?

7 O: Da.

8 P: Šta su vam rekli?

9 O: Oni stigli do potoka. Međutim, pre nego što se približili nama,
10 otišli su prema Rabi i Musi. Došli su do njih, oduzeli su im sav novac i
11 dragocenosti, a kada sustigli do nas, tražili su isto to. I svako ko je imao
12 bilo šta pri sebi im je predao. Jedan je rekao: "Hajde sad da ih ubijemo." A
13 drugi je rekao: "Ne, nemoj."

14 P: Da li su Vas prepoznali ili ste Vi sami rekli da ste Bekeova žena,
15 tim Srbima?

16 O: Ne. Oni nisu znali da sam ja Bekina žena jer bi me inače ubili.

17 P: Vi ste od potoka išli prema brdima i planinama? Je li tako?

18 O: Išli smo u planine, da.

19 P: Po čijem savetu ste išli u planine?

20 O: Mi smo sami tako odlučili jer kad smo čuli kako Musa kaže da će
21 uskoro doći po nas, da pobiju i nas preživele, onda smo krenuli u planine.

22 P: Kad ste to čuli? Kad ste čuli da je Musa to rekao? Da li mislite onu
23 priliku o kojoj ste nam upravo govorili kada su ga zaustavili ti vojnici? Je li
24 to to?

25

26

27

28

29

30

1 O: To je bilo pošto su Srbi stigli do nas. I kada su otišli, mi smo
2 nastavili da hodamo naviše. Musa nam je ispričao šta se desilo pre toga, kako su
3 oni opljačkani, kako su im oduzeli sav novac i dragocenosti, prstenje, nakit i
4 ostalo. I tako smo mi otišli u planine da tražimo utočište.

5 P: Koliko je ljudi već bilo okupljeno u planinama, otprilike?

6 O: Oko dvadeset dvoje ili dvadeset troje; nisam ih brojala.

7 P: Da li su svi ti ljudi bili iz šire porodice Imeraj iz Padališta?

8 O: Jesu.

9 P: Da li ste se kasnije premestili u jedan drugi kraj u planinama koji
10 se zove na albanskom Fushee Madhe, to jest Velika poljana?

11 O: Te noći oko ponoći, uz mnogo truda smo uspeli da se probijemo tako da
12 nas ne spazi policija. I sledećeg jutra smo otišli u Veliku poljanu gde smo
13 ostali još 10 dana.

14 P: Koliko je tamo ljudi bilo okupljeno?

15 O: Bilo nas je oko 25.

16 P: Da. Ali da li je bilo tamo ljudi iz drugih sela?

17 O: Ne, samo članovi šire porodice Imeraj.

18 P: I da li ste Vi na kraju krajeva napustili taj kraj i da li ste
19 napustili samo Kosovo i otišli u Albaniju?

20 O: U planinama smo bili 10 dana, a onda smo krenuli peške u pravcu Crne
21 Gore gde smo se pridružili jednom konvoju. Moje troje dece i ja smo prešli
22 granicu i otišli u Crnu Goru posle tri dana puta.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hteo bih da Vas pitam samo još dve stvari o događajima koje ste možda
2 videli ili ste o njima čuli. Mislím da je to na dnu strane 4 Vaše izjave. Radi
3 se o jednom čovjeku koji se zove Hasan Imeraj i o njegovom sinu.

4 O: 26. marta, dakle istog dana, otišli su i do porodice Hasanaj i Dulje
5 /?Abdyl/, izveli su tu dvojicu napolje i streljali ih kod ulaznih vrata, na
6 pragu njihove kuće.

7 P: Da li ste čuli šta je njihov otac rekao pre nego što se to desilo, da
8 je izjavio kako je on spreman da umre umesto svojih sinova?

9 O: Pre nego što su ga ubili, Hasan je rekao: "Ubijte mene. Nemojte ubiti
10 mog sina. Pa Vi ste mi, pobogu, komšije." Jer radilo se, zapravo, o njegovim
11 komšijama koji su došli iz Crkoleza /Cërkolez/. A ti ljudi su mu odgovorili:
12 "Ne. Nismo ti mi komšije. Mi smo ovde da vas pobijemo." Oni su Hasana jako dobro
13 poznavali, a i Hasanova ćerka ih poznaje; ona može posvedočiti o ovome.

14 P: Ukupno koliko članova porodice Imeraj je ubijeno?

15 O: 19.

16 P: Vaš sin Arben je na Vaše veliko iznenađenje preživeo. On se krio u
17 kući u to vreme i čini mi se da ste rekli kako on ne želi da razgovara sa Vama o
18 tome što se desilo?

19 O: Ne. On nije hteo da mi priča detalje onoga što je video jer zna da
20 sam ja majka. Ne želi da me uznemirava još više.

21 P: Ali bez obzira na to, da li vam je on nešto ispričao o tom danu, o
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tome da su vojnici nešto govorili ili pevali u vreme tog pokolja?

2 O: Ja sam ih čula kako pevaju. I moj sin mi je pričao o tome. Čula sam
3 ih da pevaju na srpskom i na albanskom jeziku i čestitali su jedan drugom što su
4 pobili te ljude.

5 P: Kažete da vam je kuća zapaljena. Da li je zapaljena cela kuća,
6 uključujući i tu gostinsku zgradu ili celo imanje?

7 O: Spaljena je kuća, jer je ta gostinjska soba bila malo udaljena od
8 ulaza. A deca su ubijena ispred kuće.

9 P: Da li ste čuli šta se desilo i da li su Srbi mogli nešto od toga da
10 iskoriste?

11 O: Ne, nisu. Mislím da nisu. Zbog toga što su tela moje dece ostala u
12 toj sobi tri meseca nepokopana. I zbog toga nisu mogli da koriste tu prostoriju.

13 P: Da se vratimo na ovo pitanje. Hteo bih da pogledate jedan dokument i
14 da mi kažete kada stega prvi put videli i pod kojim okolnostima.

15 Molim Vas da mi kažete kada ste videli ovaj dokument?

16 G. NICE: [simultani prevod] Molim poslužitelja da stavi original na
17 grafoskop. Hvala.

18 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Ovaj dokument nađen je kod Šabana Manija
19 /Shaban Mani/, preminulog. To je spisak ljudi koji su vršili pokolje u opštini
20 Istok.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. NICE: [simultani prevod] Radi se o porodici Imeraj. Pogledaćemo
2 englesku verziju zbog toga što većina nas razume engleski.

3 P: Vidimo da je datum na ovom dokumentu, gospođu Imeraj, 27. april 1998.
4 godine. I tu piše: "Vanredna sednica udruženja boraca rata 1990. godine, održana
5 24. aprila 1998. godine". I na drugoj strani, ako okrenemo stranu, vidimo iznad
6 potpisa gospodina Đorđevića i gospodina Ašanina da se radi o odluci koja se tiče
7 oružja, o tome da se formira radno-ratni štab u opštini i razne druge odluke.
8 Ako se vratimo sada na ovaj spisak na prvoj strani, gde je i datum 27. april
9 1998. godine. Kada ste prvi put videli ovaj dokument?

10 O: Prvi put sam videla ovo pre tri nedelje.

11 P: Ko Vam ga je pokazao?

12 O: Žena Šabana Manija koja poseduje original ovog dokumenta.

13 P: I prema prema tome što ta osoba kaže, gde je nađen dokument?

14 O: Dokument je nađen u kući Šabana Manija. Srbi su ga tamo ostavili.

15 P: Vidimo u otkucanoj verziji, i još bolje, na ćirilичnoj verziji, da je
16 ime Žikica Belošević rukom podvučeno, a brojevi 21 i 22 imaju rukom ispisanu
17 primedbu pored imena. Tu piše: Gušo i sin Gušov.

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, tako je.

2 P: Možete li objasniti ovo što je dopisano?

3 O: To je napisao Šaban Mani dok je bio živ. To je čovek koji je naredio
4 pokolj porodice Imeraj, a drugi su takođe učestvovali u pokolju, i svi ti ljudi
5 čija su imena podvučena...

6 P: /prevod engleskog transkripta: "Zaustavimo se ovde... zaustavimo se
7 ovde zbog..."/

8 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Nice, ja moram da Vas prekinem.
9 Nama je teško da shvatimo u čemu je značaj ovog dokumenta.

10 G. NICE: [simultani prevod]

11 P: Ovo je spisak koji je došao u ruke Vaše porodice i tu je nešto
12 dopisano rukom kao što vidimo. Vidimo da je neko označen kao Gušo, broj 21. I tu
13 je rukom dopisano nešto uz ovaj spisak. Vi ste ranije pominjali nekog Gušu. Da
14 li je to isti čovek, da li se radi o istoj osobi?

15 O: Ja ga ne poznajem, ali kažu da je i on učestvovao. Iz Đurakovca
16 /Gjurakoc/ je.

17 P: A ovo prezime /?Belošević/, da li Vam je poznato, ili ne? Da li Vi
18 lično poznajete nekog /?Belošević/?

19 O: Molim Vas da ponovite.

20 P: Broj 18, ime Žikica Belošević. Da li Vam je taj čovek poznat, da li
21 ga lično poznajete?

22 O: Belošević. To prezime sam čula, ali čoveka ne poznajem lično.

23 G. NICE: [simultani prevod] Mislim da ovaj dokument može biti od koristi
24
25
26
27
28
29
30

1 samo kao spisak koji je nađen u dotičnom kraju, i on govori o činjenicama koje
2 se tu vide na prvi pogled. Hteo bih da se to uzme u obzir samo iz tog razloga.

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne...

4 GĐA SVEDOK: U Crkolezu postoji jedan kraj koji se zove Beloševiči.

5 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ponoviću to da uđe u zapisnik. Ovaj
6 dokument će dobiti broj samo za identifikaciju i biće korišćen samo u ograničenu
7 svrhu koju je navela Optužba.

8 SEKRETAR: [simultani prevod] To će da biti dokazni predmet Tužilaštva
9 293.

10 G. NICE: [simultani prevod] Hvala puno.

11 P: Gospodo Imeraj, govorili ste o svojoj porodici, o svom mužu i deci
12 koji su ostali nepokopani tri meseca.

13 O: Da, tri meseca.

14 P: Da li ste danas prepodne videli jedan amaterski video snimak na kome
15 se vidi Vaša kuća?

16 O: Da.

17 P: [pokazuje]

18 O: Da.

19 P: Da li se slažete da se taj video snimak sada prikaže u sudnici da ga
20 vide sudije ili biste više voleli da to bude učinjeno kada budemo saslušavali
21 drugog svedoka?

22 O: Hajde da to pogledamo. Nema problema.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. NICE: /prevod engleskog transkripta: "Časni Sude."/

2 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da.

3 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, u tehničkoj kabini je jedan moj
4 kolega i on će uputiti tehničara da na *fast forward*, na brzinu prođemo kroz neke
5 dijelove video trake i na kraju ću ja postaviti još nekoliko pitanja u vezi s
6 tim. A na kraju možemo dati toj video traci i dokazni broj.

7 [Gleda se video-snimak]

8 G. NICE: [simultani prevod]

9 P: Prvi leš je, ja mislim, leš Vašeg muža.

10 O: Da.

11 P: Ovi drugi leševi koje sada gledamo, jesu li to leševi Vaše djece ili
12 drugih rođaka?

13 O: Da.

14 G. NICE: [simultani prevod] Idemo dalje. Vjerojatno je ovo dovoljno za
15 demonstraciju. Hvala.

16 P: To su znači leševi članova Vaše porodice koji su ostavljeni da leže u
17 dvorištu gotovo tri mjeseca?

18 O: Da.

19 G. NICE: [simultani prevod] Molim da se video-traci dade dokazni broj.

20 SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet Optužbe 294.

21 G. NICE: [simultani prevod] Gospođo Imeraj, sada molim da sačekate tu
22 gdje jeste i postaviti ću Vam još dodatnih pitanja.

23 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, sada je na Vama
24
25
26
27
28
29
30

1 red da unakrsno ispituujete. Morate imati na umu posebne okolnosti ove
2 svjedokinje dok unakrsno ispituujete.

3 OPTUŽENI: Meni je žao što je ova svedokinja izgubila porodicu. A ja ću,
4 evo, zbog toga svesti svoja pitanja na samo zaista ona koja mi se čine nužnim.
5 Ali pre nego što pređem na pitanja, da raščistimo neka vremena.

6 Unakrsno ispituje g. Milošević:

7 P: Iz izjave, koliko vidim, taj se događaj dogodio 27. marta. Je li to
8 tačno?

9 O: /prevod engleskog transkripta: "To je bio"/ 26. mart i to je bilo po
10 Vašim naređenjima, da je cijela moja obitelj izmasakrirana.

11 P: A ova traka je 24. juni 1999. godine, znači tri meseca kasnije. I to
12 je sve tako stajalo tri meseca puna?

13 O: A kakve to ima veze? Molim Vas.

14 P: Želeo sam samo da rasčistim ta vremena da... da vidim da li mi je to
15 jasno.

16 Vi ste opisali jedan izuzetno divljački i svirep zločin. To je ono šta
17 ste Vi opisali. A uz to, vidim na kraju Vaše izjave govorite: "Većina njih je
18 govorila albanski jezik." Onda govorite da su pevali, da su pevali na albanskom
19 i na srpskom, da su čestitali jedni drugima i uopšte ponašali se divljački.

20 E, moje pitanje glasi: da li Vi, Gospodo Imeraj, dozvoljavate mogućnost
21 da to uopšte nisu bili srpski policajci, odnosno čak da uopšte nisu ni bili
22 Srbi?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To nije moguće, uopće nije moguće. To su sve bili Srbi, a govorili su
2 albanski bolje od nas. To su bili naše komšije iz Crkoleza. Oni svi govore
3 albanski. Mi znamo da su oni Srbi. Ja sam ih mogla prepoznati, moja kćer ih je
4 mogla prepoznati; to su nam bila poznata lica.

5 P: Pa ja moram da vam kažem da je za mene zaista neverovatno da srpski
6 policajci ubijaju decu i pevaju albanske pesme, odsecaju prste i tako dalje. Pa
7 Vas pitam upravo to da li je moguće da tako nešto divljačko i svirepo urade,
8 onda pevaju albanske pesme i masakriraju decu?

9 O: Naravno da je moguće. To su bili naši komšije. Oni su govorili
10 albanski baš kao što i mi govorimo srpski. Oni isto tako govore albanski. Oni su
11 to učinili iz zadovoljstva, ubijali Albance.

12 P: Gospođo Imeraj, Vaš je muž bio intelektualac, koliko vidim iz ove
13 izjave, i bio je član Rugovine stranke DSK. Je li to tako? Aktivista te stranke,
14 istaknuti član?

15 O: Da.

16 P: Da li vam je poznato da su pripadnici UČK likvidirali veliki broj
17 istaknutih pripadnika Rugovine stranke i pred rat i u toku rata i posle rata po
18 dolasku Ujedinjenih nacija na Kosovo?

19 O: To nije moguće. Svi koji su ubijeni, ubijeni su Vašom rukom. Ubili su
20 ih oni koje ste Vi odveli na Kosovo.

21 P: A da li Vam je poznato da su upravo pripadnici UČK 1998. i 1999.
22 činili brojna zlodela upravo prema Albancima i krivicu prebacivali na srpsku
23 policiju ili na Srbe koji žive na Kosovu? Da li Vam je to poznato?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To nije moguće, uopće nije moguće.

2 P: Dobro, ja Vas pitam da li Vam je poznato. A da li Vam je poznato da
3 su u takvim događajima upravo pripadnici UČK, da ne bi bili prepoznati, nosili
4 maskirne kape i tako dalje da bi sakrili identitet?

5 O: Kako bi OVK mogla ubiti Albance? Pa oni su sami Albanci. Oni su tamo
6 bili da štite svoje kućne pragove, a ne da ubijaju Albance. To su besmislice, to
7 nije moguće.

8 P: Ima mnogo tih primera, ali ja ne želim Vas da njima opterećujem. A da
9 li Vam je poznato da je među tim jedinicama bilo i stranih plaćenika,
10 mudžahedina koji su bez ikakve milosti izvršavali najokrutnija zlodela? U
11 stvari, divljaštvo ovog zločina i svirepost ovog zločina koji ste Vi opisali
12 najviše liči na njih. Još posle toga da pevaju! To upravo liči na njih, to je
13 njihova lična karta. Zar niste o tome razmišljali?

14 O: Ja nikada nisam pomislila da bi to moglo biti tačno i to ne može biti
15 tačno. To su bili Srbi iz Crkoleza, ljudi koji su počinili masakr u mom
16 dvorištu. To nije tačno.

17 P: Ja Vam savetujem da razmislite i o tome iako nemam pravo da Vam delim
18 bilo kakve savete.

19 Ali molim Vas, samo da rasčistimo još jednu činjenicu: Vi ste u ovoj
20 ispravci, koju sam ja jutros dobio, napisali da korigujete drugu rečenicu u
21 trećem paragrafu Vaše... Vaše izjave, a Vaša korekcija glasi:

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [simultani prevod] "U trenutku kad je naša kuća bila opkoljena, nisam mogla
2 vidjeti tko nas je opkoljavao. Kasnije sam saznala iz jednog dokumenta da je to
3 bila jedna lokalna paravojna grupa. Dokument iz kojeg sam saznala tu informaciju
4 pronašao je pokojni Mani Šaban u jednoj kancelariji."

5 I tako dalje. Molim Vas, gospođo...

6 O: To nije tačno. To je možda pogreška prevodioca. Ja sam ih dobro mogla
7 vidjeti. Oni su opkolili kuću, oni su ubili moju djecu. I to su bili Srbi.

8 A kad je riječ o tom dokumentu, ja sam ga prvi put vidjela tek prije tri
9 tjedna. A kad je riječ o svemu drugome, ja to sve vrlo dobro znam jer sam to sve
10 vidjela vlastitim očima. Ja sam ih osobno vidjela kako su opkolili kuću. Ja sam
11 bila tamo iza kuće. To nije nešto o čemu sam ja čula. To je nešto što sam
12 vidjela vlastitim očima. Ti su ljudi bili iz Crkoleza, iz Đakovice /Gjakovë/. To
13 su sve bila poznata lica. Samo četiri ili pet od njih meni nisu bili poznati. To
14 je istina.

15 P: Gospođo Imeraj, ja ne želim da Vas uzbuđujem ovim. Ja sam pročitao
16 samo ovo šta sam dobio, što ste navodno Vi rekli u ispravci Vaše izjave koju je
17 druga strana podnela jutros. A ne tvrdim da je to tačno, već sam Vas pitao kako
18 je onda moguće da ste saznali tek, eto, pre tri nedelje, kad ste videli ovaj
19 dokument, ko Vas je opkolio. Jer ovde kažete da niste znali ko Vas je opkolio, u
20 ovome što piše. Ako su oni pogrešno napisali, onda je to njihova greška. Ja neću
21 time da Vas mučim dalje.

22 Druga stvar koju bih želeo da Vas pitam još samo: Vi ste ovde, u ovoj
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ispravci izjave... ovde piše, opet ću Vam citirati to što dobio. Vi kažete da
2 govorite srpski. Ja, na žalost, ne mogu da Vam citiram na srpskom jer sam dobio
3 na engleskom:

4 [simultani prevod] "Također, želim dodati da sam čula Žikicu Beloševića
5 kako mom mužu kaže...", i tako dalje i tako dalje. Vi ste čuli šta govori Žikici
6 Beloševiću i ostalo. Maločas kad Vas je pitao za ovaj spisak o ovom dokumentu,
7 Vi ste, koliko sam razumeo, rekli da Vi ne poznajete Beloševića.

8 O: Ja sam sva ta imena čula kad su oni vikali i kad su se zvali imenima
9 u dvorištu. Sve sam mogla čuti, sve sam mogla vidjeti.

10 P: Pa zar su se zvali po prezimenima?

11 O: Imenima i prezimenima. Zvali su se međusobno dok su se kretali
12 dvorištem.

13 P: A da li ste videli, molim Vas, da ovaj spisak ovog štaba piše:
14 "Formiran je, ima za cilj da zaštiti sve građane u selima ove opštine, kao i
15 imovinu od napada secesionističko-terorističkih bandi koje nasrću na Srbe i
16 Crnogorce i sve građane patriotski opredeljene za Republiku Srbiju i
17 Jugoslaviju?" Da li Vi mislite da se...

18 O: Srpski građani, a ne albanski građani. Oni su branili svoj narod,
19 Srbe, a to se može vidjeti na video traci. Traka govori sama za sebe kako su
20 štitili civile, kako su štitili moju djecu. To ne treba komentirati. To možete
21 sami vidjeti kako su se oni ponašali i što su oni uradili. Cijeli svijet to zna.

22 P: Gospođo Imeraj, ovde nije sporno da ste Vi izgubili članove porodice.
23 Ja sam želeo samo da rasčistim pitanje da Vi uopšte ne možete biti sigurni, prvo

24
25
26
27
28
29
30

1 da su to bili policajci, a drugo da su to uopšte bili Srbi na osnovu celog
2 opisa. I zato sam Vam postavio ova pitanja.

3 O: 100% sigurna. To se ne zasniva na opisima. To je nešto što sam ja
4 sama vidjela. Taj dokument sam vidjela tek prije tri tjedna, a ono šta se
5 dogodilo sam vidjela vlastitim očima i to ne možete negirati. Ja Vam mogu reći
6 da sam ja Srbe vidjela vlastitim očima i čula sam sve, sama osobno.

7 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, optuženi citira
8 ispravke koje su napravljene jutros. Međutim, te ispravke mi nismo dobili.

9 G. NICE: [simultani prevod] Ispričavam se.,Evo, sad ćemo ih uručiti. Ja
10 ću nešto na kraju svjedočenja reći o okolnostima pod kojima su te ispravke
11 uručene optuženom, kada i kako.

12 Dodatak je bio navodno u paketu 92bis, ali budući da je donešena odluka
13 da se ipak ne ide po 92bis, onda Vam to treba predati na jedan drugi način. Radi
14 se o mom previdu.

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, možete li nam
16 reći koji je to tačno pasus koji ste citirali maločas?

17 OPTUŽENI: Evo, gospodine Robinson, reći ću Vam. Treći pasus odozgo, od
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 treće rečenice glasi: [simultani prevod] "U vrijeme kad je naša kuća opkoljena,
2 nisam mogla vidjeti tko nas je opkoljavao. Ja sam kasnije saznala iz
3 dokumenta...", i tako dalje. To vidite sada, zar ne?

4 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ono što svjedokinja ovdje kaže da je
5 ona kasnije saznala da se radi o lokalnoj paravojnoj grupi, da je to saznala iz
6 dokumenta. No, u svakom slučaju, mi to sami možemo pročitati.

7 Gospodine Tapušковиću?

8 OPTUŽENI: A ovo drugo šta sam citirao, to je treći pasus odozdo gde se kaže:
9 [simultani prevod] Također želim dodati da sam osim toga čula kako Belošević Žikica
10 mom mužu kaže...", i tako dalje.

11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da.

12 OPTUŽENI: Svedokinja je rekla da je samo čula za to ime, ali da ga ne
13 poznaje. Ja sam hteo da ukažem na te elemente koji jednostavno ukazuju na
14 činjenicu da svjedokinja može biti u zabuni u pogledu izvršilaca ovog zločina
15 koji je nesumnjiv. I nemam nameru da je...

16 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da. Nemojte držati govor. Izvolite.

17 G. TAPUŠKOVIĆ: Časni sudije, ja nisam imao nameru, obzirom na tragediju
18 koju je doživela gospođa Imeraj, da je pitam bilo šta... da nisam danas... ja
19 sam u pauzi... u pauzi ovog suđenja sam dobio prevedeno na srpski ovaj *adendum*,
20 ove dopune. I ja molim jedino da se razjasni nešto što gospođa Imeraj ranije
21 nije kazala. To je zadnji pasus ove njene dopune, Izjave koju je dala 26-oga.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Zadnji pasus.

2 Ispituje g. Tapušковиć:

3 P: Vi ste, Gospođo Imeraj, kazali da je noć pre napada na selo,
4 helikopter bacio oko 100 granata na Vašu opštinu. Dakle 100 granata je... Je li
5 to bilo istog dana? To je bilo u noći između 25-og i 26-og, da je bačeno 100
6 granata na opštinu, pa i na Vaše selo?

7 O: Ne, to nije tačno. Godine 1998.. 1998. je helikopter bombardirao
8 Čitak /Čitak/ i Padalište, a godine 1999. nitko nije bombardirao. To nije tačno.
9 To je pogrešno prevedeno. Godine 1998., u augustu je to bilo. Ja se ne mogu
10 sjetiti tačnog datuma, ali tada su Čitak i Padalište bombardirani iz helikoptera
11 koji je poletio sa jednog mjesta u blizini zatvora "Dubrava".

12 P: Ja, ja neću insistirati. Gospođo Imeraj. Vi ste rekli "noć pre napada
13 na selo". Vi ste doslovce tako kazali prekjuče, 26.08. Znači pre dva dana ste to
14 /nečujno/.

15 O: Govorim istinu. Ovo što Vi sad kažete nije istina. To je bilo 1998.
16 Godine 1999. nije bilo bombardiranja. Bili su samo masakri.

17 G. TAPUŠKOVIĆ: Hvala Vam.

18 Dodatno ispituje g. Nice

19 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

20 P: Gospođo Imeraj, tek nekoliko stvari koje proizlaze iz dosadašnjeg
21 ispitivanja. Vama je iznesena tvrdnja da je OVK imala nekakve veze sa time. Da
22 li je u Vašem kraju bilo OVK?

23 O: Ne, u četvrti Imeraj nije bilo OVK.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Koliko je Vama poznato, da li je ikada iznesen bilo kakav prijedlog,
2 sugestija, da li je postavljeno neko pitanje o tome da li je OVK imala bilo
3 kakve veze sa time, sa tim masakrom?

4 O: OVK nema nikakve veze sa ovim masakrom.

5 P: Strana 3 Vaše izjave, optuženi je iznio sugestiju da se je to
6 dogodilo u vrijeme bombardiranja NATO pakta. To je predzadnji paragraf na trećoj
7 strani izjave. Jeste li Vi kasnije otkrili nešto o razgovoru između Slobodana
8 Petkovića i Šabana Selmanaja /Shaban Selmanaj/ o tome što se trebalo dogoditi
9 Vašoj obitelji?

10 O: Da.

11 P: Recite nam ukratko nešto o okolnostima pod kojima ste to saznali i
12 što ste saznali.

13 O: Slobodan Petković je Šabanu Selmanaju rekao: "Budući da radiš u tri
14 škole..."

15 PREVODILAC: Prevodioci mole svjedokinju da uspori.

16 SVEDOKINJA: Slobodan Petković je Šabanu Selmanaju rekao: "Kako Beka može
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nastaviti predavati? Kako on može ići na posao? Mi ćemo izmasakrirati njega i
2 cijelu njegovu obitelj." Slobodan Petković je također bio nastavnik i on je
3 nekada radio u istoj školi sa mojim mužem.

4 P: Šta je po nacionalnosti Slobodan Petković?

5 O: Srbin.

6 P: Na osnovu onog što ste čuli od Šabana Selmanaja, recite nam koliko
7 vremena prije masakra je Petković to rekao.

8 O: To ne znam. Ne znam koliko je to vremena prije masakra bilo. Moj muž
9 je tada još uvijek radio u školi.

10 P: A kada je on prestao raditi u školi?

11 O: Moj muž?

12 P: Da.

13 O: On je radio u školi sve dok nije umro.

14 P: Znači, neko vrijeme prije njegove smrti, prema riječima Šabana koji
15 je, ako se ne varam, bio čistač u školi, Petković, Srbin, je iznio upozorenje da
16 će doći do gubitka života.

17 O: Da.

18 P: Da li je taj čovjek Petković još uvijek na slobodi, da li se on
19 slobodno kreće?

20 O: Da. On i dalje predaje u Crkolezu.

21 P: I konačno, da razjasnimo jednu stvar. Vi ste imenovali čovjeka po
22 imenu Belošević. Recite nam da li je to bilo prezime koje ste Vi znali i prije
23 ubistva ili ne.

24 O: Slobodan Petković...

25 P: Ne, ne. Prešao sam na drugu temu. Govorimo o čovjeku po imenu
26 Belošević.. Jeste li Vi to ime poznavali prije masakra ili ne?

27

28

29

30

1 O: Da. Belošević je jedna četvrt u jednom susjednom selu.

2 P: Vi ste znači to ime znali, ako ništa drugo, kao ime te četvrti prije
3 masakra?

4 O: Da.

5 P: Jeste li Vi čuli da se to ime spominje tokom masakra?

6 O: Da.

7 G. NICE: [simultani prevod] To su sva pitanja za ovu svjedokinju.

8 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospođo Imeraj, ovim ste završili Vaše
9 svedočenje. Hvala Vam što ste došli u Međunarodni sud da svedočite. Sada ste
10 slobodni.

11 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] I ja se vama zahvaljujem, časni Sude.
12 [Gđa svedok se povlači]

13 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izjava i dodatak izjavi treba da se uvedu
14 u dokazni materijal zajedno.

15 G. NICE: [simultani prevod] Čini mi se da i video-snimak ide uz njih.

16 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Samo trenutak. Molim Vas, izjava i
17 dodatak.

18 G. NICE: [simultani prevod] Oni su u paketu 92bis. To je verovatno
19 najpogodniji način da se uvrste...
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Dok se to rešava...

2 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Samo da dobijemo broj pre nego što
3 nastavimo.

4 SEKRETAR: [simultani prevod] Ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva 295.

5 G. NICE: [simultani prevod] Vratiću se na ovo pitanje. Hteo bih da,
6 koliko mogu, ispravim neke stvari koje optuženi krivo izneo jutros. Pre svega,
7 objasnio sam mu zbog čega je u njegovom interesu i za njegovu korist da imamo
8 stvari kao što su ispravke i dodaci. I nadam se da on to prihvata. Bilo da
9 prihvata ili ne, on odbija, koliko sam shvatio, da prima materijale faksom, bilo
10 od nas, bilo od Sekretarijata. I zbog toga je od nas zatraženo da sa njim
11 komuniciramo preko Sekretarijata. I ovaj materijal je njemu bio dostavljen još
12 juče, to jest, mogao mu je biti dostavljen faksom još juče.

13 Međutim, njegovi saradnici sa kojima sam pokušavao da uspostavam neki
14 odnos... Imamo sa njima taj problem što ne možemo direktno komunicirati sa
15 optuženim, a sa njima obavljamo normalan proces obelodanjivanja po Pravilu 68,
16 kao što Sudsko veće već zna iz naših izveštaja.

17 Sada mogu da pređem na pitanje sledećeg svedoka.

18 GĐA PREVODILAC: Prevodioci mole gospodina Nicea da se približi
19 mikrofONU.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. NICE: [simultani prevod] Hteo bih da ove nedelje saslušamo svedoka
2 Merovcija izvan redosleda jer on dolazi ovde da govori samo o jednoj stvari, a
3 to je televizijska emisija otprilike jedan minut dugačka. I optuženi je pokrenuo
4 neka pitanja na koja već imamo odgovore. To je svedok koji može o tome da
5 govori. Ja ne mogu posle druge pauze da se pojavim ovde. Međutim, video-traka se
6 može pogledati i gospodin Merovci je na raspolaganju. Ne znam da li će Sudsko
7 veće možda da prihvati da ga čujemo sada. Ja nisam imao vremena da se s njim
8 sastanem i da obavim uobičajeni sastanak sa svedokom pre svedočenja.

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da li imamo transkript te trake? Da li je
10 ona obelodanjena?

11 G. NICE: [simultani prevod] Da.

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Mi ga nismo dobili.

13 G. NICE: /nedostaje simultani prevod/

14 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, da li imate nešto
15 protiv da gospodin Merovci bude sledeći?

16 GĐA PREVODILAC: Mikrofon, molim Vas.

17 OPTUŽENI: Ja samo zahtevam da se pusti traka koju sam vam ja dao

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 svojevremeno, jer traka njegovog intervjua tada nije obelodanjena. Pa onda da on
2 ako ima šta tu traku komentariše, pošto niko tu traku nije video osim vas.

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Je li to neka druga traka, neka različita
4 traka od one koju nam je dalo Tužilaštvo?

5 OPTUŽENI: /prevod engleskog transkripta: "Naravno."/ Ja sam vama dao
6 traku na kraju *crossa* sa Merovcijem ja sam mu ukazao na njegove intervjue i na
7 stavove koje je imao u tom intervjuu. I rekao sam da imam traku, ali sam je
8 dobio tog dana i sutradan predao vama. Prema to je... tome, to je traka njegovog
9 intervjua kojom sam ja potvrdio da je tačno ono šta sam rekao. Ali ta traka, jer
10 je on završio unakrsno ispitivanje i otišao, nikad nije prikazana. Prema tome,
11 ako on hoće da odgovori na taj intervju, a to je televizijski intervju na kome
12 on daje odgovore - celovito su data pitanja i odgovori koja su izabrana - dajte
13 traku pustite, pa onda Merovci odgovara na nju.

14 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Nice, možete li da nam pomoći
15 nešto u ovome? Optuženi je dostavio neku traku koju mi očigledno imamo.

16 Da li je Vaša traka neka druga traka koju želite da prikazete?

17 G. NICE: [simultani prevod] Mislim da se radi o istoj traci, a
18 transkript je u nacrtu dostavljen veoma davno, 27. juna. A konačnu verziju
19 prevoda od prevodilačke službe smo dobili relativno nedavno. To je veoma kratka
20 traka.

21 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Traka optuženog mora da se prikaže

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ukoliko je to različita traka. Sada ćemo napraviti pauzu da bismo omogućili
2 tehničkoj kabini da utvrdi o čemu se radi, da vidi da li ima neke razlike između
3 dve trake.

4 G. NICE: [simultani prevod] U redu. Ja možda neću moći da se vratim da
5 prisustvujem daljoj sednici.

6 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Sada ćemo napraviti pauzu od 20 minuta.
7 Saslušaćemo gospodina Merovcija posle trake.

8 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim svi ustanite.

9 ... Početak pauze u 12.08h

10 ... Sednica nastavljena u 12.34h

11 [Svedok je ušao u sudnicu]

12 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

13 Izvolite sedeti.

14 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Merovci, doveli smo Vas ponovo
15 ovamo da bismo prodiskutovali jedno vrlo usko pitanje. Počećemo prikazivanjem
16 jedne kratke video trake, ali Vas molim da pre svega date svečanu izjavu koju
17 ste već ranije davali.

18 SVEDOK ADNAN MEROVCI [ponovo pozvan]

19 [Svedok odgovara putem prevodioca]

20 Ispituje g. Nice:

21 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

22 G. NICE: [simultani prevod] Situacija je sledeća: Traka koju je dostavio
23 optuženi ima propratni transkript koji ima Sekretarijat, ali ga nemamo mi. Takve
24 stvari se dešavaju. Međutim, ta traka je duža nego naša traka. Naša traka
25 pokriva samo zadnji deo njegove trake. Pretpostavljam da optuženi želi da se

26

27

28

29

30

1 prikaže duža verzija koja traje oko 14 minuta ili tako nešto. Pre nego da se
2 raspravljamo o tome, možda bi trebalo da prikažemo traku kakva jeste. Ja se
3 bojim da neću moći da ostanem do kraja njenog prikazivanja, ali tu će biti moje
4 kolege. Kada uporedimo transkript ove duže verzije i kraće verzije, nisam
5 siguran koliko je potpun ovaj prevod.

6 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Kažete da imate transkript?

7 G. NICE: [simultani prevod] Mi smo sada dobili ovaj koji nam je dao
8 Sekretarijat. Naš transkript je kraći, međutim, ova traka je izgleda detaljnija.
9 Počinje od prethodne strane.

10 SUDIJA MAY: [simultani prevod] U redu. Neka se prikaže traka.

11 [Gleda se video-snimak]

12 "SEHOLI: [simultani prevod] Govorimo o mirnom rešenju. Kako možemo
13 razgovarati o mirnom rešenju za sve ovo?

14 MEROVCI: [simultani prevod] Kao što je dobro poznato, ideje i aktivnosti

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 predsednika Rugove su usmerene na mirno rešenje. On je izabrao mirni put, što je
2 poznato ovde i u ministarstvu. Predsednik Rugova je čvrst u svom stavu i zalaže
3 se za privremeno rešenje za ljude koji su napustili Kosovo i on je jedan od
4 retkih ljudi koji nešto može učiniti da ublaži situaciju i da iskoristi određene
5 mehanizme. Pre svega, da predsednik Rugova bude u dobrom fizičkom stanju i živ i
6 ja sam zamolio da mu se obezbedi i telefon, i to je urađeno.

7 SEHOLI: [simultani prevod] Vi ste jedan od Rugovinih bliskih saradnika.
8 Na sastanku sa Miloševićem prisustvovali su razni njegovi saradnici kao što su
9 Fehmi Agani, Idajet Hiseni, Drita Tahiri, Aljuša Gaši /Alush Gashi/ i Džemail
10 Mustafa /Xhzeemail Mustafa/. Gospodin Milošević se obavezao, kao što sam već
11 rekao... Prema onome što sam ja čuo, neki od tih ljudi su u Makedoniji, u
12 Skoplju, a neki su u selima oko Tetova.

13 SEHOLI: [simultani prevod] Da li ste imali prilike da vidite posledice
14 bombardovanja NATO-a? I znate li nešto o žrtvama među Albancima od tih
15 bombardovanja?

16 MEROVCI: [simultani prevod] Sreo sam se sa Ljubišom Vasićem, članom
17 Privremenog izvršnog veća, a Priština više nije onaj grad koji smo mi voleli i
18 poznavali. Videli smo štetu koju je načinilo bombardovanje u centru grada, a
19 oštećena je i zgrada gde je moja kancelarija u kojoj sam radio mnogo godina, a
20 tamo tada nisam radio jer sam izbačen s posla. A što se tiče pitanja bekstva
21 stanovništva, to je veoma složeno pitanje. Stvar je vrlo nepovoljna za sve
22 strane. Može se reći da je bombardovanje prouzrokovalo bekstvo ljudi i
23 iseljavanje. Međutim, ovom postoji i protivargument. Zbog čega Srbi iz severne
24 Srbije nisu izbegli od bombardovanja?

25

26

27

28

29

30

1 Tako da je to zaista složeno pitanje. Međutim, u izvesnoj meri, implicitno,
2 bombardovanje jeste doprinelo bekstvu stanovništva.

3 SEHOLI: [simultani prevod] Albanci nisu pobjegli od bombardovanja?

4 MEROVCI: [simultani prevod] Rekao sam već da je to veoma složeno
5 pitanje. Međutim, vreme će pokazati, analitičari će to razmatrati i reći će nam
6 u kojoj meri je bombardovanje doprinelo iseljavanju. Ali glavno je da se radi o
7 složenom pitanju koje će biti rasvetljeno tek vremenom.

8 SEHOLI: [simultani prevod] Da li Vi komunicirate sa tim ljudima i šta
9 oni kažu o snabdevanju hranom?

10 MEROVCI: [simultani prevod] Ja sam danas bio u gradu i sreo sam se sa
11 nekim prijateljima, Albancima. Oni su vrlo rado pričali sa mnom, jer su čuli da
12 je Rugova ranjen, a takođe su čuli i neke intervjuje preko radija. Ja sam lično
13 video da su neke stvari već popravljene, neke radnje su otvorene. Video sam,
14 između ostalog i državne radnje koje rade u kojima se prodaje hleb i mleko,
15 jogurt i osnovne namirnice, a takođe sam čuo da se obezbeđuje i četiri kilograma
16 hleba na porodicu.

17 SEHOLI: [simultani prevod] Šta biste nam mogli reći o razgovorima koje
18 je započeo Milošević u cilju nalaženja rešenja za humanitarna pitanja i
19 probleme?

20 MEROVCI: [simultani prevod] Posle sastanka sa Miloševićem, rodila se
21 ideja da se nastavi politički proces, radi iznalaženja rešenja za ove vrlo
22 ozbiljne probleme. Možemo razgovarati o problemu Kosova i ublažavanju trenutnih
23 problema na osnovu sporazuma u Rambouilletu. Radi se o tome da ljude treba
24 vratiti njihovim kućama. Moram reći da ima negativnih faktora koji utiču na
25 situaciju.

26

27

28

29

30

1 SEHOLI: [simultani prevod] O čemu ste razgovarali sa gospodinom
2 Christopherom Hillom, američkim posrednikom, u Skoplju?

3 MEROVCI: [simultani prevod] U Skoplju smo imali redovne sastanke.
4 Razgovori su bili konstruktivni. Takođe sam razgovarao sa njim telefonom i on me
5 je pitao u kakvim se uslovima nalazi gospodin Rugova, kakva je situacija u
6 Prištini i postavio mi je još i niz drugih pitanja.

7 SEHOLI: [simultani prevod] U Prištini je formiran Savez za mir, a
8 formirao ga je Demokratski savez Kosova. Da li smatrate da će to doprineti
9 smanjivanju napetosti i da li gospodin Rugova može učestvovati u tome?

10 MEROVCI: [simultani prevod] Gospodin Rugova je vrlo istaknuta politička
11 ličnost. On je imao sastanak sa gospodinom Miloševićem. Morate shvatiti u kojim
12 se okolnostima on nalazi. Morate razumeti njegovu situaciju. Mislim da ne treba
13 pridavati previše značaja formalnim sastancima, zvaničnim sastancima i
14 fotografijama, ali treba raditi suštinski na rešavanju i ublažavanju trenutne
15 situacije.

16 SEHOLI: [simultani prevod] Ovo je privatna televizijska stanica, ASK,
17 koja emituje na albanskom jeziku. Molim Vas recite našim gledaocima da li se
18 ovaj razgovor vodi po nekom unapred pripremljenom tekstu.

19 MEROVCI: [simultani prevod] Pre svega, ljudi su me pitali da li bih
20 pristao na ovakav intervju i ja sam se složio. Dakle, ne radi se ni o kakvom
21 pritisku na mene. Ja sam jedan od saradnika gospodina Rugove i nemam nikakvih
22 političkih obaveza i rekao bih da ne postoje loši odgovori, postoje samo loša
23 pitanja. Mogu još jednom reći da ne zauz imam iste stavove kao Vi i sada javno
24 mogu reći da osećam izvestan pritisak i više i ne moram reći.

25

26

27

28

29

30

1 SEHOLI: [simultani prevod] Da li bi predsednik Rugova sada mogao da se
2 obrati narodu Kosova, jer kruži mnogo raznih glasina? On razgovora sa ljudima
3 kao što je Baton Hadžiju /Baton Haxhiju/ i sa drugim bliskim kolegama.

4 MEROVCI: [simultani prevod] Što se tiče ljudi koje Vi pominjete, video
5 sam neke intervjuje na televiziji. Čuo sam da je dotična osoba u inostranstvu,
6 čulo se takođe da više nije ni među živima Fehmi Agani. Mi smo pokušavali da
7 uspostavimo kontakt sa njim i sa njegovom porodicom, konkretno sa njegovim sinom
8 koji nam je rekao da ima saznanja da mu je otac živ, da je Fehmi Agani živ. To
9 možda jeste istina, možda nije.

10 Što se tiče gospodina Rugove i njegovih izjava i intervjuja, on nije
11 čovek koji voli da daje izjave i da potvrđuje ili pobija nagađanja novinara. Ja
12 se sećam dobro njegovih reči. Gospodin Rugova je dao izvestan broj izjava i kada
13 dođe trenutak za to, on će ponovo da se obrati ljudima.

14 SEHOLI: [simultani prevod] Naša zemlja prolazi kroz vrlo teške trenutke.
15 Možda on ne može mnogo učiniti, ali može pružiti moralnu pomoć, moralnu podršku.

16 MEROVCI: [simultani prevod] Gospodin Rugova se nalazi na Kosovu među
17 narodom, tako da javnost može biti uverena da će on podržati vrednosti o kojima
18 govorite i samo njegovo prisustvo doprinosi tome da se narod oseća sigurnije, da
19 se ljudi počnu vraćati. Kao šta sam već rekao, neki ljudi s kojima sam se sreo,
20 to je činjenica koju sam već nekoliko puta pominjao, jedina inspiracija u ovoj
21 sadašnjoj situaciji je to što sukobi između ljudi, između Albanaca i Srba i,
22 generalno govoreći, sukobi među običnim ljudima jenjavaju, koliko sam ja čuo.
23 Nisam čuo ni za kakve nedavne sukobe. Ima dosta glasina o učinjenoj šteti,
24 međutim, u ovoj situaciji ima dosta ljudi koji su totalno van kontrole, možda ih

25

26

27

28

29

30

1 na srpskoj strani ima više, ili su to veće grupe.

2 SEHOLI: [simultani prevod] Kakva bi bila Vaša poruka ljudima?

3 MEROVCI: [simultani prevod] Moja poruka bi bila da se desilo ono što se
4 desilo. Ne treba istrajavati u tome jer će vrlo skoro doći vreme kada će ljudi
5 moći da se vrate svojim kućama. Oni slobodno mogu da se vraćaju i nadam se da
6 moja očekivanja nisu bazirana na strahu, već činjenicama. Nadam se da je istina
7 da će ljudi potpuno biti bezbedni.

8 SEHOLI: [simultani prevod] Gledaocima želim da kažem da je ovo bio
9 intervju sa Adnanom Merovcijem, liderom Liberalnog saveza Kosova. /kako je
10 prevedeno/"

11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Ryneveld, ako razmislim o tome,
12 verovatno je prikladno da gospodin Milošević sada počne, a Vi možete da
13 postavite dodatna pitanja posle njega.

14 Gospodine, Miloševiću, izvolite sa pitanjima, naravno o ovoj traci.

15 OPTUŽENI: Vi ste dobili transkript ovog intervjua koji je malo
16 precizniji od ovog direktnog prevoda, jer je on bio vrlo težak za prevodioce,
17 pretpostavljam.

18 Unakrsno ispituje g. Milošević:

19 P: Ali nesumnjivo je da Vi, gospodine Merovci, u ovom intervjuu se
20 zalažete za saradnju, razumevanje, da ukazujete na posledice NATO bombardovanja
21 i da ukazujete na puteve izlaza u suradnji između srpskog i albanskog faktora.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Je li to tako ili nije?

2 O: Ne, to nije tako.

3 P: Dobro. U ovom kratkom ekstraktu iz intervjua koji ste Vi dali, koji
4 je samo na dve strane - nije ni pune dve strane - da li ste... pitali su Vas da
5 li vidite posledice bombardovanja, šta mislite o napadima NATO snaga, da li su
6 oni izazvali pokrete izbeglica. Vaš je odgovor bio da je pitanje kompleksno, da
7 postoji, naravno, i jedno i drugo, da postoji i kontraargument, jer iz severnog
8 dela Srbije Srbi ne beže od bombardovanja, mada ga je i tamo bilo, stoga je
9 kompleksno. A onda zaključujete: "A ja mislim da je do određenog stepena
10 implicitno bombardovanje uticalo na odlazak stanovništva." Dakle, da li je
11 bombardovanje izazvalo bežanje stanovništva ili ne? To Vi potvrđujete ovde, čak
12 i u ovom Vašem odgovoru.

13 O: Kada sam svedočio u maju, negde pred kraj, Vi ste insistirali da mi
14 se da vreme da odgovorim na vaše pitanje i da parafraziram. Rekli ste u to vreme
15 da je glavni uzrok iseljavanja ljudi sa Kosova bombardovanje NATO-a. To je bilo
16 Vaše pitanje. A moja reakcija je bila: "Ne, to nije istina." Situacija je bila
17 je kakva je bila, a ovaj intervju koji smo videli ovde je deo emisije, ali nije
18 kompletan intervju. Intervju je montiran tako da smo ovde videli samo jedan
19 njegov deo i može se videti po pokretima mojih ruku da je snimak montiran. Bilo
20 je naoružanih ljudi, vojnika oko mene, bilo je i naoružanih civila koji su
21 stajali oko mene i ako pažljivo slušate možete čuti čak i njihove glasove. Tako
22 da insistiram na tome da ono što sam tvrdio tokom tog intervjua, jeste tačno.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ja sam rekao to što sam mislio, ali treba uzeti u obzir i okolnosti.

2 Što se tiče pitanja da li je bombardovanje NATO-a prouzrokovalo bekstvo
3 ljudi, moj odgovor u maju pred ovim Tribunalom je bio "ne". Tokom tog
4 televizijskog intervjua ja sam stajao tamo dok su u mene bile uperene puške. Ne
5 možete reći da to objašnjava iseljavanje Albanaca. Bilo je i drugih ljudi koji
6 su bežali. Zašto su onda Albanci bežali u Crnu Goru, na primer? Jer i u Crnoj
7 Gori je bilo bombardovanja. Tako da pokušavati objasniti bekstvo stanovništva
8 bombardovanjem NATO-a jednostavno nije istinito.

9 Jer ja ponavljam još jedan put da NATO nije bio uzrok bjekstva
10 stanovništva. I to je jedino što mogu reći u vezi s time što smo vidjeli na
11 traci.

12 P: Dobro, gospodine Merovci. Nećemo valjda da preterujemo. Oćete da ste
13 Vi osudili u ovom intervjuu NATO bombardovanje zato što su u Vas bile uperene
14 puške? Znači ovaj intervju ste Vi davali pred puščanim cevima? Je l' to Vi
15 tvrdite?

16 O: Nema potrebe da to dokazujem. To je tačno. To je jasno. Možete pitati
17 i čovjeka koji me je intervjuirao na toj traci, jer on se nalazio u istoj
18 situaciji, iako je on bio jedan od Vaših kvislinga.

19 P: Znači i Vi, i ovaj - ja ne znam ko je ovaj čovek, ovo je verovatno
20 urednik te televizije, privatne - znači i Vi i on ste pod puškama naših snaga
21 pravili ovaj intervju. To Vi tvrdite?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Prostorija u kojoj je održan intervju i iza kamera u toj sobi
2 nalazila su se četvorica ili petorica muškaraca koji su tamo radili sa
3 automatskim puškama igrali se njima. I na video traci možete čuti njihove
4 zvukove i šapat u pozadini.

5 P: Dajte, molim Vas, gospodine Merovci. To su tako neverovatne stvari da
6 ja zaista o njima ne nam... nemam nameru s Vama prepirem /sic/. Ali ajmo na
7 materijalne činjenice. Vi upoređujete bombardovanje Kosova sa bombardovanjem
8 ostalih delova Jugoslavije. Da li je Vama poznato da je od ukupno bombardovanja
9 Jugoslavije, 40% bombi palo na Kosovo? A Kosovo čini samo 10% teritorije
10 Jugoslavije. To znači četiri puta intenzivnije je bombardovanje je bilo Kosovo
11 nego drugih krajeva? Da li bar tu činjenicu uvažavate?

12 O: To se može pokazati onime šta sam ja rekao. Pokret Albanaca sa Kosova
13 nije ni u jednom trenutku bio uzrokovan uglavnom NATO bombardiranjem.

14 P: A dobro, da li znate da je sa Kosova, dakle takođe sa Kosova, zbog
15 bombardovanja pobešlo - to u istim tabelama ima, UNHCR-a, u kojima su albanske
16 cifre - pobešlo oko 100.000 Srba i drugog nealbanskog stanovništva, upravo od
17 bombardovanja? Da li znate tu činjenicu? Dakle, bežali su od bombardovanja, i
18 Srbi, i drugi... i drugo nealbansko stanovništvo. Što su oni onda bežali? Što su
19 Srbi onda bežali, ako nisu od bombardovanja? Sa Kosova?

20 O: Ja ne vjerujem da je to tačno. Ja sam već rekao i ponovit ću:

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Pokret Srba... nije pokazano da je to uzrok pokreta Srba. I ja ponovo kažem da
2 Albanci nisu imali razloga da bježe pred bombama NATO pakta.

3 P: Pa Vi ovde... Nisu imali razloga? Pa znate kol'ko je Albanaca
4 poginulo u bombardovanju? A Vi ste sami u ovom intervjuu govorili o tome kako je
5 uništen centar Prištine, da to više nije grad koji ste Vi voleli i tako dalje.
6 Vi to govorite u ovom intervjuu. A danas smo sticajem okolnosti, to je
7 koincidencija, imali mogućnost da vidimo jedan izveštaj BBC-a koji pokazuje
8 potpuno razrušen centar Prištine i koji se potpuno slaže sa ovim što ste Vi ovde
9 rekli. To su činjenice. Ili možda nisu, gospodine Merovci? Šta je Vaš odgovor na
10 to?

11 O: Pitanje bombardiranja Prištine odnosi se samo na staru zgradu pošte
12 gdje su bile stacionirane Vaše vojne i policijske snage, oni koji su masakrirali
13 stanovništvo. Prema tome, NATO je pravilno izvršio svoju misiju.

14 P: Dobro, gospodine Merovci, ja ne sumnjam u... u potrebu Vašu da držite
15 sad propagandne govore kontra onoga što ste sami rekli. Ali evo u ovom ekstraktu
16 koji ste Vi dali... Izabrali ste znači delove kojima smatrate da... da
17 relativizirate ono što kažete u intervjuu. Evo kaže, pitanje opet - vraćaću se
18 na ovo pitanje.

19 Pitam Vas: Rekli ste da je trebalo, da su bežali i Srbi sa severa, ali
20 ni Albanci nisu bežali odavde pre bombardovanja. To Vas pitam. Ovde u
21 transkriptu koji smo gledali na monitoru, prevodioci zbog teškoća nisu to mogli
22 dobro da... da prevedu. Kako to objašnjavate da i Albanci nisu bežali pre

23
24
25
26
27
28
29
30

1 bombardovanja? A Vi se sad pravdate: "Pa pomenuo sam kao kontraargument, da se
2 može upotrebiti...", i tako dalje. Ali kažete: "Mislim da je bombardovanje
3 uticalo na ljude da se pokrenu." To kažete Vi.

4 Šta je Vaš odgovor na to, molim Vas? Je li ovo Vaš intervju ili nije Vaš
5 intervju?

6 O: Pokret Albanaca sa teritorija Kosova počeo je i prije bombardiranja
7 NATO pakta, još za vrijeme ozloglašene ofanzive u ljeto 1998. I tada su Albanci
8 napuštali razorena sela. Međutim, za vrijeme bombardiranja NATO pakta, taj
9 pokret prouzrokovale su Vaše snage i Vaša platforma etničkog čišćenja. I svi
10 dokazi koje smo do sada vidjeli to podržavaju. A što se tiče mog intervju, ja
11 sam taj intervju dao pod onim okolnostima u kojima sam se tada našao i ja mogu
12 obraniti sve šta sam rekao u tom intervjuu. Neke zgrade su bombardirane i neke
13 zgrade u okolini su također oštećene kao posljedica bombardiranja. Međutim,
14 glavna zgrada koja je bombardirana je bila zgrada u kojoj su bile stacionirane
15 Vaše snage. Prema tome, ja na Vaše pitanje da li sam dao taj intervju ili ne,
16 mogu reći: Da, dao sam ga, u tom mjesecu maju.

17 P: Ali kažete da ste ga dali pod prinudom.

18 O: Pa ako želite zadržavati na tom pitanju, mogu Vam to objasniti. Taj
19 intervju... ja sam zapravo bio prisiljen dati taj intervju. Došao je zahtjev da
20 se održi intervju sa gospodinom Rugovom, a ja sam se složio da ja dam intervju.
21 No svrha tog intervju bila je jednostavno da se dade izjava svijetu, da se
22 komentira i izjava jednog njemačkog novinara na vijestima. I mene je iznenadilo
23 to što je rečeno. Iznenadio me je taj argument. To je bio intervju koji nije
24
25
26
27
28
29
30

1 bio ranije pripremljen. To je bila izjava, to su bili uslovi koje sam ja
2 prihvatio. Ja sam prihvatio da dam intervju pod tim uslovima. Međutim, bilo je i
3 drugih pitanja koja nisu na traci. Taj intervju nije bio emitiran tri tjedna.
4 Vjerojatno im se moji odgovori nisu sviđali.

5 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Hajde da razjasnimo ovo. Tko je to tražio
6 da se održi intervju?

7 SVEDOK: [simultani prevod] Zapravo zahtjev za održavanje intervjua
8 postavili su ljudi za kontakt, ljudi koji su s nama stupili u kontakt. To je
9 mogao biti onaj takozvani sekretar, gospodin Vasić, ili Vašić, i traženo je bilo
10 da se održi intervju sa gospodinom Rugovom. Intervju je održan u jednom
11 improvizovanom studiju, bio je jako politiziran.

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] A tko je gospodin Vasić?

13 O: Gospodin Vasić se u to vrijeme predstavljao kao sekretar za upravna
14 pitanja u općini.

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Odgovarajući gospodinu Miloševiću,
16 rekli ste da ste bili prisiljeni dati taj intervju, zapravo. Tko Vas je na to
17 prisilio? Odnosno što ste smatrali tko Vas to prisiljava? Da li je to bio
18 gospodin Vasić ili netko drugi?

19 SVEDOK: [simultani prevod] Ne bih se želio previše unazad. To je bio
20 nastavak drugih izjava koje sam ja ranije dao. I u to vrijeme mi smo bili taoci.
21 Sve što smo radili, radili smo da spasimo vlastitu kožu. I u tom kontekstu, od
22 nas je zatraženo da gospodin Rugova komentira jedan članak u njemačkom magazinu
23 *Spiegel*. Na početku doktor Rugova je to odbio. Rekao je: "Nemam ja tu ništa
24 komentirati." Međutim, kasnije, nakon što su oni insistirali, on me je zamolio

25

26

27

28

29

30

1 da ja to komentiram zato jer sam ja bio njegov jedini bliski kolega. I ja sam se
2 smatrao obaveznim da iznesem te komentare imajući u vidu sve okolnosti koje sam
3 već opisao u mom iskazu. I kada sam došao dolje niz stepenice i tamo zatekao
4 kameru, mikrofoni i jednu osobu koja je govorila albanski, a koju nisam poznao.
5 I onda je on rekao: "A sada ćemo održati intervju." Mene je to zbunilo, a iza
6 kamera video sam naoružane muškarce. I ja kao intelektualac shvatio sam da je to
7 trenutak u kojem moram prihvatiti taj intervju i mislim da je to cjeloviti
8 odgovor na Vaše pitanje.

9 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Meni je važno da to dobro razumijem,
10 a pretpostavljam i ostatku Vijeća. U transkriptu Vas gospodin Seholi pita da
11 kažete da li je taj intervju bio naređen ili je to izraz volje za rješavanje
12 krize. A Vi ste na to odgovorili: "Ja sam intervju prihvatio i odgovaram pod
13 punom odgovornošću da sam ga prihvatio bez ikakvog pritiska, jer to nije prema
14 mojoj prirodi. Ja sam samo aktivist koji se ne bavi politikom, ja tek služim."

15 Prema tome, Vi ste u tom intervjuu rekli da Vi niste bili pod pritiskom,
16 da Vas nitko nije prisiljavao, a sada kažete da Vas je ipak netko na to
17 prisilio.

18 SVEDOK: [simultani prevod] Da je moj odgovor tada bio da sam bio
19 prisiljen na intervju, ja ne bih danas bio ovdje. Vi vidite iz transkripta da
20 sam ja također rekao da u toj situaciji nitko nije bio slobodan, pa tako niti ja
21 nisam bio slobodan. Prema tome, mogu Vam reći da sam ja u tom trenutku bio taoc,
22 bio sam uhapšen. Prema tome, tako ćete sve shvatiti.

23 Mi smo otišli u Beograd, otišli smo na taj jedan put i iz toga možete
24
25
26
27
28
29
30

1 shvatiti da smo mi bili taoci. Prema tome, mi nismo bili u situaciji tamo da to
2 odbijemo. Sada možete shvatiti na što optuženi cilja. Međutim, činjenice govore
3 same za sebe.

4 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Situacija u kojoj ste se Vi fizički
5 tada nalazili, a koja Vas je navela da se osjećate kao taoc, objasnite nam malo
6 više tu situaciju, Vašu fizičku okolinu, te vojnike i tu cijelu situaciju koja
7 je Vas navela da se u datim okolnostima smatrate taocem.

8 O: Prvo, moram reći da sam ja taj video materijal ranije vidio. Ja sam
9 pogledao kopiju. I kopija vrlo jasno pokazuje, iako je monitor preda mnom bio
10 prilično loš, na mom licu se mogu vidjeti razne posljedice zlostavljanja kojem
11 sam bio ranije izložen. Drugo, zvuci oružja koje se je pomicalo i premještalo
12 iza kamera, na originalnoj video snimci koju ja ovdje imam - međutim, to je
13 bolja kopija - na toj se kopiji mogu čuti ti zvuci, mogu se čuti zvuci
14 automatskih pušaka i mogu se dobro vidjeti moji pokreti, način na koji ja gledam
15 čovjeka koji me intervjuira. I ako to dobro promotrite i pogledate od početka,
16 ako pogledate kako ja izgledam u nekim kritičnim momentima, vidjet ćete da ja
17 gledam u te naoružane ljude iza kamera koji su se tamo kretali sa svojim
18 automatskim oružjem. I to su okolnosti pod kojima sam ja dao taj intervju.

19 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da li Vi, dakle, onda kažete da je
20 cijeli taj intervju, uključujući i izjavu na koju se oslanja gospodin Milošević,
21 a to je da je implicitno bombardiranje prouzrokovalo bježanje stanovništva, da
22 se to sve treba onda shvatiti unutar tog konteksta, konteksta u kojem ste se Vi
23 našli pod pritiskom? Da li se znači cijeli intervju mora iščitavati na taj
24 način?

25

26

27

28

29

30

1 SVEDOK: [simultani prevod] Moj je odgovor da se pokret stanovništva
2 može implicitno pripisati bombardiranju NATO pakta. Taj je odgovor bio na svoj
3 vlastiti način suptilan u situaciji u kojoj sam se nalazio jer u tom trenutku ja
4 sam morao pronaći nekakav diplomatski odgovor. I ta riječ "kompleksno" sadrži
5 mnogo stvari. Na taj način sam izbjegao reći "da" ili "ne". I zato sam dao jedan
6 uslovan i diplomatski odgovor na to pitanje.

7 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Miloševiću.

8 OPTUŽENI: Gospodine Merovci, Vi ste maločas decidno ovde objasnili da
9 ste to radili i Vi i Rugova zato što ste morali da spasavate vlastitu kožu. Tako
10 ste to rekli, je li tako?

11 O: Da.

12 P: A da li Vam se čini da, ustvari, ovim sad Vašim navodnim
13 demantovanjem, Vi sada upravo to činite, spasavate vlastitu kožu od UČK koji Vam
14 stoji nad glavom i zato što morate da poreknete sve ono što je istina i što ste
15 rekli da biste spasili vlastitu kožu u današnjim uslovima na Kosovu? Je li to
16 tako, gospodine Merovci, ili nije?

17 O: Nema ni jednog jedinog angstrema; vaši tehničari znaju što to znači.
18 Nema, dakle, ni jednog jedinog sitnog djelića istine u onome što ste rekli.

19 P: A dobro, gospodine Merovci, niste odgovorili na pitanje gospodina
20 Robinsona. A ko Vas je to naterao, ko Vas je to ucenjivao? Čime Vam je pretio

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 neko? Uopšte ko je bio taj koji Vas je naterao da date intervju? I pod kakvim
2 pretnjama? Molim Vas, odgovorite mi na obe stvari: Ko Vam je pretio i čime Vam
3 je pretio?

4 O: Već sam objasnio okolnosti pod kojima sam dao intervju. Došao je
5 zahtjev da izjavu dade gospodin Rugova, a ja sam pristao da umjesto njega dođem
6 zbog mojih obaveza prema njemu kao kolegi. Međutim, ponavljam da je sve što smo
7 tada radili urađeno na osnovu jednog općeg pritiska. I moj opis tadašnjih
8 okolnosti to pokazuje i odgovara na Vaše pitanje.

9 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Samo trenutak, gospodine Milošević,
10 molim Vas.

11 Gospodine Merovci, odgovarajući na pitanje suca Robinsona, Vi ste rekli
12 da se na Vašem licu mogu vidjeti posljedice zlostavljanja kojima ste bili
13 izloženi ranije. Možete li to malo razjasniti, odnosno, biti malo konkretniji?

14 SVEDOK: [simultani prevod] Mene su u maju fizički zlostavljali, kad su
15 ušli u moju kuću i okupirali je 31. marta. I na mom licu se mogu vidjeti
16 modrice. Moram dati pravi odgovor, iako zapravo ne želim odgovoriti na ovo
17 pitanje. Taj intervju odigrao se 14. aprila i vidite da se u tom vremenskom
18 razdoblju još uvijek mogu vidjeti posljedice takve ozljede, nakon tog vremena.
19 Dakle, ako pažljivo pogledate video-traku i u boji, ako pogledate originalnu
20 kopiju te video-trake, to se može vidjeti. Međutim, na ovoj crno-bijeloj kopiji
21 se to vidjeti ne može.

22 SUDIJA KWON: Kad su Vas tukli, da li su tada od Vas tražili da date

23
24
25
26
27
28
29
30

1 intervju?

2 SVEDOK: [simultani prevod] Ne. To je bilo kad su vojnici ušli u moju
3 kuću. Tada su me zlostavljali. No taj me događaj naveo da se osjećam kao da sam
4 uhapšen i da se osjećam taocem.

5 SUDIJA KWON: Hvala.

6 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, ne možemo dugo
7 nastavljati o toj konkretnoj temi. Moramo danas završiti. Imate još pet minuta.

8 P: Gospodine May, za pet minuta.

9 Molim Vas samo odgovorite mi kratko: 31. marta su Vas tukli, je li tako?
10 To ste sada rekli?

11 O: Da.

12 P: 1. aprila ste bili s... s Rugovom kod mene. Je li tako ili nije?

13 O: Da.

14 P: Pa, kako to niko nije primetio 1. aprila nikakve modrice na Vama,
15 niti ste se Vi žalili da Vas je neko tukao? A kažete da ste posle 14 dana još
16 uvek imali modrice? Pa ko... ko da Vam veruje, gospodine Merovci?

17 O: Meni je to pitanje postavljeno u maju i ja sam na to već odgovorio.
18 To sve imate u transkriptu.

19 P: Šta ste odgovorili? Sad pričate da ste od 31. marta imali modrice,
20 14. aprila. A niste ih imali ni 1. aprila kad ste bili kod mene s Rugovom, niti
21 ste pomenuli da Vas je neko pipnuo prstom.

22 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Samo trenutak, da pročitamo moje
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bilješke, da vidimo što je on točno rekao. U unakrsnom ispitivanju on je rekao
2 da se nije žalio optuženom - dakle to se vjerojatno odnosi na 1. april - u vezi
3 sa svojim zlostavljanjem, budući da je to bilo beznačajno u odnosu na ono što se
4 drugima tada dešavalo na Kosovu. Dakle, on je to odgovorio.

5 P: Pa odgovorio je isto tako ko što i sada odgovara, gospodine May. Ajde
6 još jednom da Vas pitam. Kad ste otputovali u Italiju s Rugovom?

7 O: 15... 5. maja.

8 P: Dobro. Onda ste bili na sigurnom, je li tako? Kad ste otišli u
9 Italiju, bili ste na sigurnom? Je li tako ili nije?

10 O: Bili smo slobodni.

11 P: A zašto onda, znači kad ste došli u Italiju, niste rekli, eto, 5.
12 maja, ili 6., ili 7., ili 10., nije važno, ili 10. maja naredne godine,
13 gospodine Merovci, da ste pod prisilom dali intervju, da niste govorili istinu,
14 da ste morali i tako dalje? Zašto tada to niste rekli kad više nije bilo pušaka?

15 Ovo je prvi put da čujem da su u nekoga u... u televizijskom studiju
16 uperene puške, a, eto, daje intervju.

17 Što onda niste rekli nisam dao taj intervju, taj intervju je od mene
18 prisilom uzet i tako dalje? Nego sad to kažete. Posle tri godine. Spašavate
19 svoju kožu od UČK. Je li tako, gospodine Merovci?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] To je zasebno pitanje. Prvo pitanje koje
2 Vam je postavljeno, gospodine Merovci...

3 SVEDOK: [simultani prevod] Ja sam ovo OVK rekao već u maju...

4 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ma čekajte. Nemojte sad govoriti o OVK.
5 Pitanje koje Vam je sada postavljeno je sljedeće: Prvo, zašto Vi niste ranije
6 rekli da je taj intervju dan pod pritiskom, na primjer, kad ste bili u Italiji?

7 SVEDOK: [simultani prevod] Pitanje u intervjuu bilo je što je glavni
8 uzrok pokreta stanovništva i ja sam u tom trenutku dao jedan diplomatski
9 odgovor. Sada me pitate zašto ja nisam ranije rekao da je taj intervju dan pod
10 pritiskom. Međutim, u to vrijeme je svaka gesta, sve što sam ja uradio, sve što
11 smo mi radili, bilo rađeno kao nešto što radi čovjek koji je taoc. I kad se to
12 sve konačno sagleda, ja ne niječem suštinu tog intervjuu. Ja ne kažem da ja te
13 stvari nisam rekao. Međutim, ako opišem atmosferu i okolinu u kojoj sam dao ovaj
14 intervju, onda to sve postaje jasno.

15 G. MILOŠEVIĆ:

16 P: A jeste li pod tim pritiskom objašnjavali u intervjuu da se
17 normalizuje život u Prištini, ono što smo sad slušali, kako se prodavnice bolje
18 snabdevaju, da ima dovoljno hleba, mleka, jogurta, peciva i tako dalje? Je l'
19 Vam i to neko sugerirao da... da govorite u pozitivnim smislu o razvoju događaja
20 u Prištini i o normalizaciji života? Je li to bio deo pritiska - sa tim
21 kalašnjikovima uperenim u Vas - za jogurt?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja ne razumijem Vaše pitanje. Možete li ga ponoviti?

2 P: Pa Vi kažete da ste pod pritiskom objašnjavali da, eto, zbog
3 bombardovanja NATO ljudi beže. A je l' bio pritisak i za jogurt da objašnjavate
4 da ima jogurta i hleba i mleka, i tako dalje u prištinskim prodavnicama, da se
5 život normalizuje? Je li to bio pritisak?

6 O: Rekao sam ono šta sam rekao, to je bilo tako. Ako to želite
7 analizirati, morali ste onda otići u sela u okolici Prištine.

8 P: Pa ja upravo i govorim da ste Vi rekli to šta ste rekli. U tome se u
9 potpunosti slažemo. A recite mi... recite mi, molim Vas, pošto ste pomenuli
10 maločas kako je i taj što je s Vama radio intervju i Vi bili pod pritiskom, je
11 l' to znači da je on ta pitanja sva pod pritiskom izmislio da Vam postavi ili je
12 neko njemu možda dao pitanja koja će da mu postavi. Kako je to organizovan taj
13 intervju? Otkud njemu da Vam postavlja takva pitanja kad je i on bio pod
14 pritiskom?

15 O: On je bio pod pritiskom i to pitanje treba njemu postaviti.

16 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, stvarno moramo da
17 završimo sa ovim, ali može postaviti još jedno pitanje.

18 G. MILOŠEVIĆ

19 P: Gospodine Merovci, što je zbog bombardovanja NATO bežao... narod,
20 bežao je što se Albanaca tiče, i zbog Vaših poziva i letaka UČK crvenih sa crnim
21 orlom da napuštaju. A to je bilo i u skladu sa celom idejom NATO da opravdaju
22 intervenciju.

23 Moje pitanje glasi, pošto moramo da preskočimo niz pitanja i odgovora
24
25
26
27
28
29
30

1 vezanih za to: Pošto ste ovde tvrdili i Vi i Rugova kako videli ste taj letak,
2 ali to nije bio vaš, što niste kod odlaska u Italiju, 5. maja, rekli da taj
3 letak nije vaš? Ako ste smatrali da je taj letak falsifikat gde ste pozivali
4 Albance da napuštaju Kosovo? Što to niste rekli, što niste poručili Albancima da
5 je to falsifikat?

6 O: Odgovoriću samo na onaj deo pitanja koji se tiče mene, a gospodin
7 Rugova može odgovarati za sebe. Što se tiče tog letka koji ste Vi falsifikovali,
8 ima puno dokaza koji će podupreti ovo šta ja govorim. Jer prvog dana kada se
9 Rugova vratio iz Pariza, on je izrazio podršku NATO bombardovanju, tako da nije
10 tačno da je on bio protiv njega. Kao drugo, u ovom letku pominju se dva naziva i
11 imena, UČK i Rugova, što ne odražava stvarnu situaciju. A što se tiče Vašeg
12 pitanja zbog čega nismo javno izjavili da je taj letak falsifikat, po našem
13 mišljenju, taj falsifikat je bio toliko očigledan da nismo smatrali za shodno da
14 o tome uopšte govorimo. I nitko tko ga je video nam nije to napomenuo.

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ja moram da okončam ovo. Već dugo vodite
16 unakrsno ispitivanje.

17 Ima li nekih dodatnih pitanja sa strane Tužilaštva?

18 Ne, izvinite gospodine Tapušковиću, mislim da sada nemamo vremena za
19 Vas.

20 Ispituje g. Tapušковиć:

21 P: Zaš...zašto, gospodin Merovci, zašto prošli put kad ste bili
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ispitivani kada je spomenuto postojanje ovoga intervjua, zašto tada već niste
2 kazali da se on dogodio u ovakvim okolnostima?

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne. Ne. Izvinite. Ne, nema potrebe da se
4 u to ulazi.

5 Izvolite, Tužilaštvo.

6 G. RYNEVELD: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

7 Dodatno ispituje g. Ryneveld:

8 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

9 P: Gospodine, Merovci, sudije su već postavile veliki deo pitanja koje
10 sam ja hteo da Vam postavim. Hteo bih samo da razjasnimo još par stvari onda ću
11 Vas pitati nešto konkretno o samom transkriptu.

12 Ako sam dobro shvatio ono šta ste govorili, rekli ste da su Vas prvi put
13 uzeli kao taoca 31. marta, a onda ste išli u Beograd 1. aprila. Je li tako?

14 O: Jeste. Išao je gospodin Rugova i ja zajedno.

15 P: I sreli ste se sa optuženim. Da li ste u Beogradu ostali sledeće dve
16 nedelje, do 14. aprila kada se održao ovaj intervju?

17 O: Ne. Vratili smo se istog dana u Prištinu.

18 P: Kako, tačnije gde je održan ovaj intervju? Objasnili ste nam već u
19 kojim se okolnostima odigrao. Ali gde se to desilo, na kom mestu?

20 O: Intervju je održan u prizemlju kuće gospodina Rugove gde je on imao
21 dnevnu sobu. Odmah pošto se uđe u kuću, ulazi se pravo u dnevnu sobu.

22 P: Znači, cela ta ekipa snimatelja, televizijska ekipa, došla je u kuću
23 gospodina Rugove. Je li tako?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Čekam na prevod, samo. Izvinjavam se. Da. Da, ekipa, TV ekipa je
2 došla u njegovu kuću, ali samo bih hteo da Vas podsetim da da bi se ušlo kuću
3 gospodina Rugove potrebno je mnogo raznih papira, odobrenja koja se dobijaju
4 preko policije. Treba proći kontrolne punktove i tako dalje.

5 P: A da li su ovi naoružani ljudi došli zajedno sa televizijskom ekipom
6 ili su oni već bili u kući gospodina Rugove?

7 O: Te ljude ja ranije nisam viđao. Kuća je u svakom trenutku bila
8 opkoljena. Bilo je čak i naoružanih ljudi u kući i oko kuće. Ali mislim da su ti
9 ljudi koji su se tada nalazili tamo bili posebno dovedeni za tu priliku.

10 P: Pre nego što ste došli na taj intervju, da li ste znali da ima
11 naoružanih ljudi, naoružanih snaga u kući gospodina Rugove i oko nje?

12 O: Mislite tokom intervjuja?

13 P: Ne. Da li ste znali pre intervjuja?

14 O: Da, od 31. marta smo znali da je kuća opkoljena. Morali smo da sve
15 vreme da sedimo samo u jednoj sobi. Nismo mogli da se krećemo po kući.

16 P: Znači, Vi i gospodin Rugova ste još uvek bili taoci u tom periodu i
17 bili ste kućni zatvorenici u kući gospodina Rugove.

18 O: Da, tako je.

19 P: I u tom kontekstu ste se Vi složili da date taj intervju. Je li tako?

20 O: Ja sam pristao da dam izjavu umesto gospodina Rugove. I to se
21 pretvorilo u intervju tek kad sam ja stigao i ušao u sobu. I odluku da to bude
22 intervju sam doneo ja jer sam mislio da bi to bilo dobro rešenje.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Samo da rezimiramo, i molim Vas, ispravite me ako grešim, ali koliko
2 sam shvatio Vaše današnje svedočenje, prisutnost tih naoružanih ljudi tokom
3 intervjuja uticala je na iskrenost Vaših odgovora koje ste davali voditelju. Je
4 li tako?

5 O: Ja bih pre rekao... Pre svega, nije se radilo o jednom naoružanom
6 čovjeku, već o petorici ili šestorici. I u tim okolnostima ja sam shvatio da ću
7 morati da budem vrlo pažljiv.

8 P: I Vaše objašnjenje Vaših odgovora koje ste tada dali je da ste se
9 trudili da budete diplomata u svojim odgovorima.

10 O: Da. I intervju, i moji odgovori, sve je bilo smišljeno i formulisano,
11 tako da se ne iritira druga strana tako da bismo mi mogli da preživimo.

12 P: Sad bih hteo da Vam pitam nešto konkretno o transkriptu, da mi nešto
13 razjasnite. Imamo dva prevoda onoga što smo videli na video traci. Pre svega,
14 časni Sude, pročitaćemo par rečenica iz oba prevoda. Prvo je prevod duže verzije
15 na strani 2, prvi pasus, pod naslovom "Merovci". Poslednje dve rečenice kažu:
16 "Kao protivargument mogu se koristiti priče o tome zašto Srbi nisu izbegli iz
17 severne Srbije zbog bombardovanja pošto su i oni od njega stradali. To je veoma
18 složeno pitanje. Ja mislim implicitno da je bombardovanje prouzrokovalo bekstvo
19 ljudi."

20 Ovde ću se zaustaviti i onda ću pročitati drugi prevod i tražiću od Vas
21 da ga prokomentarišete.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Drugi prevod je na prvoj strani dvostranog rezimea. Pročitaću i pitanje
2 i odgovor.

3 "Pitanje: Da li ste imali prilike da vidite posledice bombardovanja i
4 šta mislite o napadima NATO snaga? Da li su oni prouzrokovali potok izbeglica?"

5 Vaš odgovor: "Pitanje zašto ljudi beže je složeno. Te dve stvari su
6 neodvojive, tako da ako kažemo da je bombardovanje prouzrokovalo iseljavanje
7 ljudi sa Kosova, može se upitati, kao protivargument, zbog čega Srbi iz severnog
8 dela Srbije nisu pobjegli od bombardovanja iako su i oni od njega stradali. Tako
9 da je ovo složeno pitanje i mislim da u nekom stepenu, implicitno, bombardovanje
10 jeste uticalo na odlazak stanovništva."

11 Moje pitanje Vama, gospodine, je... Ovo pitanje izgleda odnosi se na to
12 zbog čega Srbi iz severne Srbije nisu pobjegli. Je li to pitanje na koje ste Vi
13 odgovarali, zapravo?

14 O: To je bio moj način da odgovorim, a da ipak ne odgovorim direktno na
15 pitanje, da ne prihvatim i ne priznam da je NATO bio uzrok bekstva ljudi. Jer
16 govorili smo o tome čime se može objasniti bežanje ljudi. I značaj svega leži u
17 tome da sam upotrebio reč "protivargument". Nisam želeo da se složim sa
18 voditeljem, ali sam istovremeno želeo da pokažem da smatram pitanje iseljavanja
19 naroda složenim pitanjem. Tako da implicitno može se razumeti na razne načine,
20 zbog bombardovanja, što je naravno nerviralo Srbe i ometalo ih u njihovoj
21 kampanji etničkog čišćenja. Ljudi su nastavili da napuštaju Kosovo i implicitno
22 tu je bilo neke veze.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. RYNEVELD: [simultani prevod] Ja moram završiti svoje ispitivanje.
2 Sudije imaju dodatnih pitanja.

3 Ispituje Sudsko veće:

4 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Možete li mi reći koliko ima ukupno
5 televizijskih stanica na Kosovu i da li je ova konkretna televizija vrlo
6 popularna tamo, kakav je njen rejting, ukoliko Vi znate? Molim Vas za kratak
7 odgovor. Kao i tko rukovodi tom kompanijom.

8 O: Ta televizijska stanica je formirana tokom bombardovanja. To je bila
9 jedna *ad hoc* televizijska stanica koja je osnovana. Ja je nisam mogao pratiti i
10 gledati, ali posle bombardovanja više oni uopšte nisu emitovali jer je to bila
11 televizijska stanica koju je osnovao lokalni režim, za teritoriju Kosova. I
12 njihovo rukovodstvo i uredništvo je bilo u rukama čovjeka koji ja uzimao od mene
13 intervju.

14 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Merovci, hvala Vam što ste se
16 vratili ponovo da odgovorite na ova pitanja. Sada ste slobodni, a mi bismo
17 trebalo da dobijemo neke dokazne brojeve za video trake i za transkripte.

18 SVEDOK: [simultani prevod] Hvala Vam i čestitam Vam na poslu koji
19 obavljate.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

[Svedok se povlači]

SEKRETAR: [simultani prevod] Video-traka će biti dokazni predmet Odbrane
31, a transkript će biti broj 32.

SUDIJA MAY: [simultani prevod] Za danas prekidamo sa radom. Nastavljamo
sutra, 9.00 ujutro.

SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim svi ustanite.

... Sednica završena u 13.45h.

Nastavak zakazan za četvrtak,

29. jula 2002. u 09.00h.